

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

30831

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I. **చెన్న పట్టణము 1914 సం. అక్టోబరు నెల 12 వ తేది సోమవారము.** No. 177
 సంపుటము ౧ } ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ అష్టమి ౮. } సంచిక ౧౭౭

ఆనందా ఫౌంటేన్ జేనా.

౧౮ వ నెల బుగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొఠాగారు యున్నందువలన ఇంకా చాలాపట్టును. విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపకమును చేయకకొందురు గాక. ఇయ్యది వెడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపబడును. వెల. రూ. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శృంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యదాపథమ్' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీహర్షుని కృతి. అది ప్రాథమిక విషయము, జగద్విదితము. ఈ పద్యములలో ఒక్కొక్కటికిని బీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు. ఎచ్చతెచ్చట ఏదేదికావలయునో సర్వమును చెప్పబడియున్నది. అతి మందగమైన పటములకుడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్ననైజను కలిగి మంచికాటితోబైండు చేయబడి యున్నవి. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము వెల. రూ. 8-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మీ, మదరాస్.

FREE! దీనిని జయవలదు FREE!!

ప్రతిపట్టుకమునకు దుండదగిన పుస్తకము
 త్రులార్థమున కోర్కవి కోడంద్రక్షలాపము.
 (రెండవ కూర్పు) ఒక అణా తపాలా ఓల్లపంపువారి కుచితము.
 ఈయగ్గనెల కడగడనే యాధారము ఇవ్వబడును.
 ఆవల ప్రతి 1-కి 2 అణాలు వంతున ఇవ్వబడును.
 మిత్రులారా! మేమిగ్రంథమును గత ఏప్రిల్ నెలలో ప్రచురించినపుడు ఆనేకలు మాకు మీకని తీసికొన్నందున ఆగ్రంథము మేనెలలోనే ఖచ్చియిపోయినది. వెనక వ్రాయు వారలకులేదని వ్రాయుటను జింతిల్లిమణిల ముద్రించితిమి. దివి యను మునుపటికే ఖచ్చిగనయించి మనమున్న రెండు పబ్లికేషన్లను. ఈగ్రంథముచే మేము లాభమందవలయునన, కోరికలేనివామని గ్రంథమును దప్పించుకొను వారలకందతికే యును. ఈగ్రంథము ప్రతిశ్రీలు జదివి, అత్తలయెడ కోడంద్రక్ష మండలసిన మర్యాదయు, కోడంద్రయెడ అత్తల మండలసిన ప్రేమను గ్రహించి సుఖంబుండుగను పరోపకార బుద్ధిచే నిది ప్రచురించెదము. కొద్దిపాటులే ముద్రింబుటచే త్వరపడి తెప్పించుకొందురని మాప్రార్థన.

చిరునామా:— ధర్మలక్ష్మి కంపెనీ,
 నెం. 6, వెంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామలూర్ పేట, మద్రాసు.

నల్ల భిమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యెస్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 3 భాగములు కలవు 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు చిత్రాన్నములు చేయుకమముగలదు. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్ళు కోశిరియలు యింకను భోజనమున కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. 3 భాగమునందు సిండికంటలుచేయు క్రమముగలదు. వేమేల శివీర్ పాకమునకు కావలసిన యావత్తుగలదు. ప్రతియంట నుండకగినది.

240 పేజీలగ్రంథము క్యాల్లికో బైండు ప్రతి 1 కి ధర 1-8-0 పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0 పగటియందు మేము స్కోక్కుదిండు చెప్పిన ప్రమోదేశపు పవతియొక్క వినోద కథలు.

210 పేజీలు మేలుకాగితములు క్యాల్లికో బైండు ప్రతి 1 కి ధర 1-4-0 పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0 రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మావిలాసము:—

మధురవాణి పు సకాలయము,
 25 నమ్మక్కావ పీఠి మద్రాసు.

సంజీవరత్న.

ఇదియొక గొప్ప క్రిమి నిమిడ్చిచేసిన తానుతు. ప్రభావ మత్పర్యంతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సంరక్షణకు కావు. 2. కలరా, అమ్మవారు మొదలగు అంటు వ్యాధిములను కోతనీయును. 3. భూత్ ప్రేత పిశాచములను పాఠదోహ 4. వ్యాధులు, పీడలు, ఆపదలు, అంధములు లోలగిపోవును. 5. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, ఓళ్ళలు, తెఱకులు, హరించును. 6. ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వోన్మము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7. మృత్యుశత్రువులు ప్రేమమిత్రువులగుదురు. 8. నీవాదం మోచును. 9. సభకట్టు, సర్వజనకీరము. 10. నీవొక వ్యాపార, క్యవహార, కార్యార్థ సమేతమై శత్రువులకుపురు దీనిని ధరించుకొని వెళ్లిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి సహాయువున్నదని ఆనుభవజ్ఞులుచేసోళ్ళయొద్దిమోసటువక్కాణించియున్నారు. ఇది సర్వవిధ దేవియగు నొక ఘోషయి మహాత్మునిచే గనిపెట్టబడినదేగాని కాలాచిత వేషదారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ బాలశుద్ధులందరును తెప్పించుకొని ధరింపదగిన ఆమూల్యమైన ముద్రకే సమైన రత్నతాయెతు.

తాయెతు వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.
 వలయువాడు:—పి. ఆర్. జనార్దనరావు,
 మెన్మరిస్ట్రు ఓంగ్లం. (గుంటూరు జిల్లా).

ది నవ త్రి క.

(ప్రతిరోజు 10 పుటల విషయ ముండును.)
 చందా గుంటూరు రూ. 12-0-0 2 మాసములకు రూ. 8-4.
 6 మాసములకు ,, 8-4-0 1 మాసమునకు ,, 1-2.

క్రెంప్టన్ ఇంజనీరింగ్.

కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

నీరుతోడు యంత్రములు

మొదలగు నాటికన్నిటిని ఉపయోగపడ గాని గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుత్తు (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కీములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మానద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, 2. నరేంద్ర ఇంజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలులకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,

మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
 7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలవేలు విక్రయము.

నీరూ 1-కి 0-3-0 అణాలు మాత్రమే

తలమెప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్లు పొపును

పార్శ్వపునెప్పుల బారడోలును. పోట్లపోగొట్టిన

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయుటకు మునియుండు.

మహానగరీయముగను.

కీనివి విశేషములతోమూడ వామనవ్యాధి

పరాధానునటి డాక్టర్లను ముందుగా గుర్తు.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, పోస్ట్ బాంబాయి; లేక నెం. 9, జహానీవీధి, వార్డి 1, మద్రాసు.
 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ అష్టమి ౮.

చిరునామా:—ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, పోస్టాఫీసు నెం. 212, మద్రాసు.

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పకయేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వ్రంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

ఉధికముగా గోరువారు దగ్గరరైలుస్టేషనును వెళ్ళవలెను

దైత్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. వి. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్

తెలిగ్రాం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

పక్షనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసారు. 2-0-0

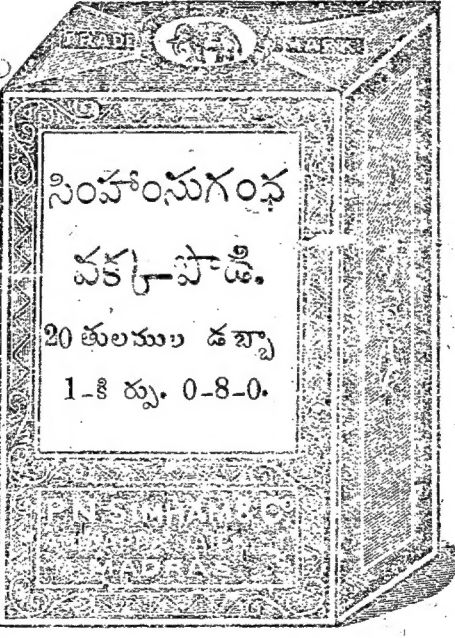
పోస్టలిప్పులువగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమున మందులు యింకను కలవు.

కేల్లగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పి. ఎ. సింహాం. అందు కంపెని,
26 ఆదియప్పనాయకవీధి, మద్రాసు.

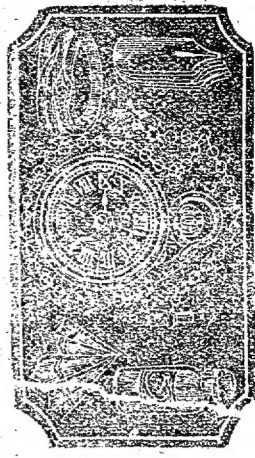
వనోషధి సారసవరిల్లా

ఇది దేహశుభంబులు సెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను నాగుచేయును.
కీళ్ళపొట్టు, పాతవాయపుపొట్టు, రసవట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన
వయోబుద్ధులు ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. సెత్తురును
గొట్టించి పచ్చరంగును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
బల నికాసమును వాడు లోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మూర్ఛ గనుపించును. రెండుసీసాలు
ద్రావణ రోగము కలిగియుండును.
సీసా నెల రూ. 1-4-0.

డా. డి. బి. సావంత్. ౧౪౪ ఫనాస్వాది, నం. 2, బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్

దీని క్రయాము 6 బహుమతులతోటి రూ 2-14-0 లు మాత్రమే
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్ ఒకేమైన లీవర్
వంతో లేక నాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో కయ్యై యిప్పు
డే మాత్రముగా వచ్చి యున్నది.
కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుం
డా సరియైన కాలక్రమము చూ
పించు వారు యిదియే, మిగుల
సుందరమైనది. దీని 6 బహుమ
తులవివరం:— (1) నాణ్యమైన
చేతిగడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్త
రు సీసా, (3) సర్వాకారమైన
ఉల్లగము, (4) గడియారపు గొ
లుసు, (5) వివిధమైన ప్రిలుసబ్బు
(6) కిక్కులుచూపెడు కంపాసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెలియజేయవలెను.
బి. అర్. వెంకటరమణ అండు కంపెని.
నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ సందు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమిట్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్ధయలకు ద్వేషింపబడిన అత్తరువయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడవ
యొందునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆట్యమైన శయిరకముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తరు యొక్క సువాసనభరిం
చుటకయి ఆటోమిట్ బహార్ యివ్వబునది. మీదగ్గరినన్న
సాపుకపరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రా
యవలెను. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
క్లబ్ బుడ్డి అత్తరుగల పెద్దసయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ అత్తరులో
మరగబెట్టబడి ఖుమఖుమ టాడుచుండు కాద్రులు డబ్బా 1-కి
0-10-0. వి. పి. ఖగ్యుకొనువారే భరింపవలయును.

సోలు ఎజెంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్
కంపెనీ కంపెని, 155 జామా మసీదు, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మూర్తి.
నెం 25, చై నాబజారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారునమీపం మదరాసు.

నర్వజీ పన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి లెల్లి.
ఇది శుంజీవివంటి ఒక వనమాలిక. ఇదియే మన భూద్వి
కుల అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనబడును. నల్లరంగు
కత్తము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ
దుర్బినియోగముచేతను. మాత్రద్యారంబులకు శుభవింతే.
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజావంటిది. రక్తమును
శుభ్రపరచి శరములకు పటుత్వమును చేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 25 విధములగు మేహములను మొదలగుట
నారోగము చేయుటలో శుంజీవివంటిది. "నర్వజీ పన్" ఇది
శ్రీమతి, పురుషులు, వాలురు వృద్ధులు అందరును నువ్వయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

కల టిప్పు 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.

16 కృష్ణపు మొదలిపిది, తిరువల్లిక్కేరి మదరాసు

గ్లోబ్ కంపెనివారి బొటన్ వేలి సుద్రుచ్చెల్లు.

చాలా ప్రసిద్ధి గాంచినది. కందలు
కందలు విక్రయము. నెల పెట్టె 1-కి
రూ 1-4-0 పోస్టలిప్పు వేరు ప్రాంమిగది
నోట్లు మొదలగువాటిమీద నిశానిదార్లు
చే చేతిముద్ర వేయుట సర్వత్ర ఆనలం
బించుచున్నారు. కత్తకులు, పక్షి, పిల్లలు,
యినాదార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెని, గుంటూరు.

వండ్ల పొడి.

డబ్బీ 1-కి నెం 0-2-0, 12-కి రూ. 12-0
కంటిసెవ్వులకు దివ్యాంశము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగవాడుకుటచిట్టచి
అప్పుకాంజనము డిబో బోరు బొంబాయి.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా క్షేమమునకు బాధ్యుడైన అంబుజాక్షము. ఇది గాలియందు నీలియందువరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటచేత గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

కఫహరిచూర్ణము.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బసము, కానపినన శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్నడబ్బీ 1-కి 0-8-0. అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9, జహంగీరువీధి, మదరాసు.

వాతావరణస్థితి

1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 12-న లేది

ప్రదేశములు.	అక్టో 12 లేదీ ఉదయం 8 గంటలముం నాల్గవేదనము అంశములు.	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత.		వర్షపాతము.	
		అధికతమము	అల్పతమము	కడచిన 24 గంటలలో వర్షపాతము మొ. మి. మి. మి.	తొలగిన మొ. మి. మి. మి.
గోపాలపురము	29.815	91.5	77.8	...	58.59 82.18
వాల్తేరు	29.820	91.0	77.9	...	88.27 25.10
కాకినాడ	29.825	93.8	76.7	...	28.02 24.65
బందరు	29.824	95.0	74.9	...	28.07 26.06
గుంటూరు	...	94.5	72.0	...	24.85 ...
నెల్లూరు	29.805	97.0	76.8	...	17.82 18.68
మద్రాసు	29.817	97.2	77.1	...	21.55 19.87
కడపూరు	29.832	90.4	79.9	...	27.98 18.45
నాగపట్టణము	29.816	89.7	77.1	...	12.98 14.05
కొలంబూ	29.855	86.2	74.2	0.46	41.46 42.78
తిరువనంతపురము	29.828	85.6	75.5	...	46.15 41.90
కొచ్చికో	29.818	87.2	75.9	...	86.46 90.16
కర్ణాట	29.816	85.8	75.6	...	98.34 102.27
మంగళూరు	29.818	87.7	76.0	0.6	188.70 117.94
కొంభాయి	29.847	84.3	78.4	...	81.86 70.22
మైదరాబాదు	29.800	90.7	70.7	...	41.78 26.24
అనంతపురము	...	91.0	68.9	...	15.86 15.21
బళ్లారి	29.809	93.8	69.6	...	15.47 14.14
కర్నూలు	29.824	92.5	69.6	...	25.47 22.12
కడప	29.801	95.8	70.2	...	22.48 22.27
బెంగళూరు	29.818	84.5	65.3	...	24.15 25.95
కొడైకానూరు	22.778	59.0	50.1	0.55	44.53 28.92
ఉదకమండలము	28.998	64.5	51.4	...	85.59 38.56
కొయంబట్టూరు	29.838	89.1	70.1	0.87	5.88 10.07
కెల్లూరు	29.832	93.7	72.2	...	21.00 28.09
నీలము	29.826	91.2	71.8	...	26.40 28.45
తిరుచనాపల్లి	29.840	96.5	78.6	...	10.08 17.18
పుదుకోట	29.848	90.9	79.2	...	22.11 19.87
మధుర	29.855	92.0	75.2	...	14.51 19.62
తిరునల్వేలి	0.78	8.81 8.20

పడమటి తీరముయొక్క ఉత్తరమునను తూర్పునను వాయుభారము కొంతమందరకు తగ్గినది. రాజధానియొక్క ఉత్తరభాగమున మధ్యమోష్ణపరిమాణము తగ్గియున్నది ఇది దక్షిణమున హెచ్చియున్నది. తూర్పుతీరమునతప్ప తక్కినచోట్ల సామాన్యస్థితికి తక్కువగ నున్నది. మలబారులోతప్ప తక్కిన చోట్ల పగటిపూట వేడిమి సామాన్యస్థితికంటె తక్కువగ నున్నది. దక్షిణభాగపు చివరను వాయుమండలములో తేమ విశేషముగ నున్నది. ఇక్కడ మబ్బులు ఏర్పడగా పట్టుచున్నవి. ఇక్కడ వర్షమువిశేషముగ పడినది. కొన్ని జిల్లాలఉత్తరమున మంచితీప్టణమువరకు పడినవి. దక్షిణభాగపు చివరను వర్షముపడవచ్చుక.

ఆర్ ఎల్ ఎల్ జోన్ను,
వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు

గ్రామ్యగ్రాంధికములు.

కమిటీవారి నిర్ణయము.

(ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు ఆంధ్రభాషాపాఠనా నిష్ఠ యమున స్థిరపథముల కేర్పరపబడిన సంఘమువారి యభిప్రాయము:—

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయాధికార సంఘమువారి కీ యాంధ్రపాఠనా నిష్ఠయ సంఘమువారు 9-2-1912 న యాదిగవ సమాచారమును పంపియుండిరి.

18-9-1911 న 2887 సంఖ్యగల మీయం త్తరము మూల కముగ యింటర్మీడియేటు పరీక్షకు ఆంధ్రభాషాపాఠనా పరిమితిని నిష్ఠయందుల కొక సంఘము కేర్పరపమచు మీయం వ్రాసిన విషయమునుగూర్చి ఆ సంఘమువారికిచ్చిన పనిగూర్చియు వారికిచ్చిన సిద్ధాంతములను గూర్చియు నీదిగవ సమాచారమును మీకు నేను గౌరవపూర్వకముగ పంపుకొనుచున్నాను.

2. మొదటి సంఘముం దున్నవారు రావుబహదరు యం. రంగాచార్యులుగారు (సమాజేశ్వరుండు) రావుబహదరు కే. వీరేశలింగం పంతులుగారు కే. పి. లక్ష్మణరావుగారు, పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారు. పి. రామారాయనింగారుగారు. రెవరెండు. కే. ఆర్. స్టీలు వెలుగారు 1911 అక్టోబరులో నేనుగూడ జేర్పబడితిని. 1912 జనవరిలో జి. వి. అప్పారావుగారు చేర్పబడిరి. రావుబహదరు యం. రంగాచారిగారు సభాసమాజేశ్వక పదవి ననారోగ్యమువలన వదలివేయుటచేత 1912 అక్టోబరు నన్ను సమాజేశ్వరునిగ నియమించిరి. పుత్తూరుగా జరుగునను నుద్దేశ్యముతో 1913 మార్చిలో సంఘమాలితిని పునరుద్ధర్చుముగా జేయబడినది. జి. వెంకట రంగారావుగారు (సమాజేశ్వరుడు) కే. పి. లక్ష్మణరావుగారు. కే. రామయ్య పంతులుగారు వి. వెంకట్రాయశాస్త్రిగారు. పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారు జి. వి. అప్పారావుగారు. రావు. సాహెబు. జి. విరామమూర్తిగారు. వి. శేషగిరిరావుగారు ఇటీవల నాసంకల్పరము మేనెలలో రావుబహదరు యం. రంగాచార్యులుగారును ఆర్. డబ్ల్యూ. రామగారునుగూడ చేర్పబడిరి. దాక్షిణాత్యాంధ్ర జిల్లాలను కడప కర్నూలు బళ్లారి ఆనంతపురము జిల్లాల ప్రతినిధులీ సభలో నెవ్వరును లేరని యిట్టిలా వారు విశ్వవిద్యాలయాధికారులకు విన్నవించుటచే 1913 డిసెంబరు నెలలో వాడ్రుతు కే. ముప్పారెడ్డి జి. పి. గారును కే. శ్రీనివాసరావుగారును యన్. కుప్పనామయ్య జి. పి. గారును, టి. శంకరలింగం పిళ్ల జి. పి. వి. యల్ గారును గూడ చేర్పబడిరి.

3. మొత్తముమీద సంఘమువారి సారసారము సమాజేశ్వమేరి. (7-10-1911, 2-8-1913, 6-12-1913, 17-18-81 జనవరి 1914) ఈ సభలన్నిటికిని గూడ 5 గురికి తక్కువగా మండ వచ్చియుండిరి. కొన్ని సభలకు రాతనివారుగూడ విచారణీయాంశముల విషయమున తమ యభిప్రాయముల నొసంగుట కవకాశము కలిగియుండిరి. భిన్నావలోకనముల న్ననుసరించి ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ ఆలోచిత ప్రశ్నములను గూర్చి కొందరు పంపిన విషయవివరణ పట్టికలనుగూడ సంఘమువారివారికింపుట కవకాశము కలిగినది.

4. ద్రావిడరచనానిష్ఠయ సంఘమువారి విచారణ కంపబడిన ప్రశ్నములను గూర్చి వారి సం గిన యభిప్రాయములను విశ్వవిద్యాలయాధికారు లామోదించుచు తక్కిన భాషారచనానిష్ఠయ సంఘములవారి కాద్యక్షములు గనుండుటకా ద్రావిడసంఘాభిప్రాయప్రతులను పంపియుండిరి కాన నందలివిషయము లాంధ్రభాషాకంఠపర కన్యాయుండునో అంతవఱకు ననుసరణీయుములని 7-10-1911 న జరిగిన ప్రథమ సమాజేశ్వమున నాంధ్రసంఘమువారు నిర్ణాణచేసి యుండిరి. ఆరీతినే ద్రావిడసంఘాభిప్రాయములను మొదటినుండి కడ వరకును దృష్టిపథమునం దుంచుకొనియే తమయభిప్రాయ నొసంగియున్నారు ఆంధ్రసంఘమువారు బహుభాగరూకత తోచికాల ములోచించి యాదిగవ సిద్ధాంతములను చేయ గలిగిరి.

(1) అశ్వభాషాపదముల నాంధ్రభాషలోచేర్చి వాడ బడవచ్చును. సంస్కృతభాషాపదము లశ్వభాషా పదములలో చేరనే చేరవు. తక్కినభాషలలోని పదముల నాంధ్రభాషలో వాడు విషయమున నాపదముల యక్రమున చక్కగా వెల్లడింపగల పదము లాంధ్రభాషనున్నచో నితర భాషా పదములు వాడ గూడవు. ఈ తీర్మానము ద్రావిడ సంఘము వారి తీర్మానమునకు ప్రతిభిభిత్తమే యియ్యవచ్చుది: తెలుగు దేశములో వాడుకలో నున్న విదేశభాషాపదముల పట్టికనువ్రాసి నేను సంఘమువారికింపితిని. దానిలో ఏ తిర గలిలోని ప్రతిపదమును సంఘమువారు 1914 జనవరి 17-18 లేదనిన జరిగిన సభలలో బాగరూకతతో చర్చించి కొన్నిటిని మార్చి మోకొన్నిటిని చేర్చి యితరగతిలోని పదముల నన్ని టినిగూడ నంగీకరించిరి. బి. సి. ఇ తిరగతుల పదములను చర్చించుటకు మరయొక శాఖా సంఘము కేర్పరచిరి! వారు విచారించి నిర్ధారణ చేసిన పట్టికలను 31-1-1914 న జరిగిన సభలో నిర్ధారణసంఘమువారికింపించిరి. సంఘము వారిచే నిర్ధారణ చేయబడిన ప్రత్యేకపదములను 5 వ సంఖ్య కను బంధముగ వివరించినారు.

2. అశ్వభాషాపదములలో నెవ్వియోగింపబడినవో వానిపట్టి ఉదాహరణముగ గ్రహించబడవలయును; ఇప్పటి యుపయోగమున కనుగొనుముగ నాపదములలో గల వర్ణక్రమ భేదముల నంగీకరించవలెను.

3. 1911 క సం॥ ము నెవ్వెంబడునెల 18. వ-లేదిన సిండికేటువారుపంపిన 2873 వ నెంబరు లేఖలోని రిచ-విషయ విభాగము ననుసరించి, యాకమిటీవారు, చిన్నయనూరి, నీతా రామాచార్య, మున్నగు సుప్రసిద్ధవైయాకరణులచే ననుష్ఠింప బడి, యిపుడు వాడుకలోనుండు ఆంధ్రవాక్యకరణము నాధార ముగగొని విచారించి, ఉపయోగములో భాష. సరళముగను, తేటగను ఉండునిమిత్తము, ఉదాసీనముచేయగల వ్యాకరణ నూత్రము లేవయిన నన్నయెడల, నవియెవ్వియో యోచించ వలయును.

4. నీచపదములును, వ్యాకరణనూత్రముల నుల్లంఘనము చేయుటకలనిగాని, మాటలాడునపుడు అవసరము, అజాగ్రత్త, అజ్ఞానము, యిత్వాదికారణము లచే ఉచ్చారణాపరాధులందరి లోపములవలనగాని, యేర్పడు వికారపదములను స్వాధ్యయముకు వచనరచక నంగీకారములని ప్రకటించవలయును.

(ఇదియును ద్రావిడ రచనాపరిమితిసంఘమువారి తీర్మానముయొక్క నకలే.)

5. వచనరచనయందు ఒకపదమున స్వరసమ్మేళన సం దర్భమునగాని, సమాసపదములందుగాని వ్యాకరణ సంఘల నుపయోగించుట అవశ్యకమనియు, ప్రత్యేక ప్రత్యేకపదము లొక టిగ జేరునపుడు వ్రాయువారియిష్టమనియు ప్రకటించవలయు ను. కాని ఇట్టిసందర్భములలో సాధ్యమైంతిజుప వ్రాత సంభాషననుసరించినదిగ నుండవలయును; మఱియు, యెది కిం పుగ నుండనిచోట్లను, సంధికలుపుటచే శేషార్థమునుగాని, అస వ్యాభావమునుగాని, అశ్వభాషాపదములలోనూ, కేవలనామము లలోనూ, అస్పష్టతనుగాని, కలుగు చోట్లను, సంధికలపరా దనియు ప్రకటించవలయును. (ఇది ద్రావిడ కమిటీవారి 6వో రులో సంధిగురించినతీర్మానముననుసరించి యుండుటయేగాక దాని కన్న నెక్కువగ విస్తరింపబడి యున్నది. వై నియమ ముల ననుసరించు సుదాహరణములు ప్రతివ్యాకరణమునందు నుండునుగాన, వాని కట్టిని రిపోర్టులో చేర్చలేదు.)

నవీన వచనరచనయందు అర్థానుస్సారము, శకటలేఖము వీని యుపయోగమును వ్రాయువారి యిష్టమునకు వదలవల యును.

7. నామవాచకములు, సర్వనామములు, క్రియాపద ములు, వీని ప్రాచీన రూపములను నవీన రూపములను సాధ్య మైనంతవఱకు నిర్ణయించి, నవీనవచనరచనయందు నవీనరూపము లను మాత్రమే యుపయోగించునటు లేర్పాటుండవలయును. గ్రంథములయందును, విద్యావంతులగుఆంధ్రుల చక్కనిసంభాషణమునందును ఉపయోగములనుబట్టి నవీన రూపములను నిష్ఠ యించవలయును. వి వెంకట్రాయశాస్త్రి, జి. వి. అప్పారావు, కె. వి. లక్ష్మణరావు, వీరు మెంబర్లుగా గల సభకమిటీయొకటి యేర్పరపబడెను. ప్రాచీనరూపములను, నవీనరూపములను గల పట్టికొకటిని తయారుచేయుట కీ సభక మిటీవారు కొరబడిరి. ఈ విషయమున నీ బడకమిటీలో నెక్కువమంది అంగీకరించి (జి. వి. అప్పారావు గా కంగీకరిం చలేదు) పంపిన రిపోర్టు, 22-న-పుటలోని 3-వ పుటలోను (దీనిని వెంకట్రాయశాస్త్రిగా రంగీకరించలేదు) నహా, ఈకమిటీవారిచే, 1911-న సం॥ డిసెంబరు 13 వ లేదినాటి సభయం దంగీకరింప బడెను. అంగీకరింపబడిన పట్టి మూడవ అనుబంధమున నున్నది).

8. ప్రాచీనరూపములను, నవీనరూపములను తెలుపకట్టి పట్టి ఉదాహరణముగ మాత్రమే యుపయోగించును. ఇందులో కనబడిన నవీనరూపములను, వ్యాకరణనూత్రములను తిరగ్కరించని, వానిని నిరకరించినటుల భావించరాదు.

9. ఇంటర్మీడియేటుపరీక్షలో ఆంధ్రపాఠన సంం ధించిన విధానక ప్రశ్నపత్రము, అపరీక్షకు సంబంధించిన ఇంగ్లీషుప్రశ్నములలో నాల్గవదాని మా గ్గము ననుసరించి యుండవలయును. మఱియు, నాప్రశ్న పత్రమునం దడుగుబడు విషయములు అప్పటికప్పుడు నిర్ణయింపబడు ఆంధ్రగ్రంథముల నుండియు, అంగ్లగ్రంథములందుండియు వై కొనబడవలయును.

10. పరీక్షకు క్షణపూర్వము నిష్ఠయింపబడిన విషయములలో తమగ్రమ్మమువచ్చినదానినిగుఱించి వ్రా గావచ్చునను నిబంధనతో కొన్ని విషయములను నిష్ఠయించు సమయములందు లేవన, కిక కొన్ని సంవత్సరముకంటె ఇంటర్మీడియేట్ డిగ్రీభాషా కవనక నా పరీక్షకు భౌతిక శాస్త్రములందలి విషయములనుగుఱించి వ్యాసములను వ్రాయు డనరాదు.

సంగ్రామము-వాఙ్మయము.

జె. సి. రోల్స్ గారి యువనాస్యము.

క్రైస్తవ యువజనసంఘసభాధనమున నీసంఘమువారి పక్షమున మౌల నొక సాంగ్రామికోపన్యాస మొనగబడినది. మన శ్రీనివాసమయ్యగారు ధ్యేయముగ నుండిరి. రోల్స్ గారిట్లు ఉపన్యసించిరి:—

గొప్పవాఙ్మయములలో సాంగ్రామికోపన్యాసము సాంగ్రామిక దౌర్జన్యమునుగూడ ప్రధానాంశములుగ నే యుండెను. సంగ్రామము విజయమున గాని నాశమున గాని నేమకలప గోరెను. సంగ్రామము శాంతిస్థాపనకు నాగరకతకు రాష్ట్ర సమన్వయమునకు సామ్రాజ్యైక్యభావమునకును ప్రధాన కారణముగ నున్నది గాక చిత్రకళలలోను వాఙ్మయమునందును సర్వోత్తమ మగు విషయము లన్నియు కలుగుటకు కూడ ప్రధానకారణ మగునని నేను నీలవ గోరెదను. సంగ్రామోపక్రమ ఫలిత మత్యంతదారుణముగ నుండును గాన నే తద్జ్ఞులగు దేశ ముల వారందరును శాంతి నే ప్రధానాశయముగ నుంచుకొని సాధ్యమగునపుడెల్ల శాంతినిసంరక్షించుచుందురు. కాని శాంతి విరళాల వ్యాప్తమైనచో నది యపాయమేయగునని వారెరు గక తప్పదు. కాననే చిరకాలము నెమ్మది ననుభవించినదేశము నీచస్థితికి వచ్చుచుండును. అట్టిదేశమందు కార్యక్షీత్య తగ్గి పోవును. సుగుణసంపత్తి మందగించును. పరిజ్ఞానము ప్రతినరో ధము లేమిచే నుత్సాహకూన్యమయి నామమాత్రమున లోప సహితమున నగును. చిత్రకళాకళల మాహంభావ భరితమై రాజరాజు స్థలాంతర్గత మగును. ఈయభిప్రాయమును ఖండించు వారు చాలమందిగలరు. జీవమునకు ప్రధానవిషయములు రెండు మాత్రమేగలవు. మొదటిదిజీవశక్తి. ఆజీవశక్తినిస్వాధీనముననుంచుకొనినట్లు మొదలించుట రెండవవిషయము. బహుకాలవ్యాప్త మగు శాంతివలన నీరెండువిషయములకెక్కిమార్పు గలుగును? శాంతిజీవశక్తిని కలిగించుటకుగాని జీవశక్తినినిశ్చయపరచుటకేయు టకుగాని శక్తినింతయు కానేరదు. ప్రతినరోధము లేకుండుటచే దుష్టులులును నిర్దోష కార్యవిరహితులు నగు జనులు ప్రతినరోధ ము కలుగగనే మరల జీవకళాకలితులగుచున్నారు. శాంతిసమ యముల ప్రయత్నించినను లభింపక ప్రజల నాశాభంగము నొ నర్చు జీవకళామధ్యస్థమయమునంద ప్రయత్నముగనే వారికి సిద్ధించుచుండును. శాంతిసమయముననుగూడ ధైర్యముండును. కాని విజయముండె మరణముండె తప్పనిసరి యని గోచరించు నప్పు డాధైర్యము మాతనాకృతినివహించును. శాంతివలన కపటవర్తన మేర్పడును. కపటవర్తనము ప్రజలను వస్తువులను గూడ నాశము చేయుచుండును. శాంతిసమయమున నేర్ప డిన స్నేహముగల్గియుమైనదియును, చిరతరమైనదియును యుత్తి మమగు నానుభూతిసహితమైనదియుగూడ నయ్యుండవచ్చును. కాని యుద్ధసమయమునందు చేహారిన స్నేహమువలె నీస్నేహ ము పరీక్షితమై చింతితప్రకృతియు కా జాలదు. నిరోధింప బడినగిని విషయమునుబట్టియే ఓర్పు, నిర్ధారణశక్తి, పట్టుదల, విధేయత మున్నగు సుగుణము లేర్పడుచుండును. ఉజ్జీవిత్తమును సుక్రమబద్ధమునగు బాలివలనకలుగు నుత్తమవిషయమే వాఙ్మ యము. జీవశక్తిని కలిగించుటకును సుక్రమబద్ధము నొనరించుట కునుగూడ సంగ్రామము శక్తిమంలిముగాన వాఙ్మయమున కదియే విశేషప్రారంభమున కలిగించుచుండునని రోల్స్ గారి గా రుపన్యసించుచు చివరవిషయములకు సాదృశ్యములుగా ఏకాన్యమహోన్నత శక్తిము మొదలుకొని ప్రాచీనమహోన్నత వాఙ్మయనిర్మాణశక్తిమహిమను గల కాలములందలి గీతములను కొన్నిటిని చదివిరి.

అగ్రాసనాధిపతి.

యుద్ధమువలన కొన్ని లాభములున్నవి. యుద్ధమువలన నష్టము జన్యమగుటచే యుద్ధమునకు నష్టము విధానకఫలిత మగును. అట్లేనష్టము కలుగుచున్నను, ఈప్రస్తుతయుద్ధమువలన హిందూదేశమునకు రెండువిధములగు లాభములు కలిగినవి. ఆంగ్లేయులును భారతీయులు నైకమత్యము కలిగియుండుట ఒకటి. భరతఖండముననున్న ప్రాచీనచిరసంతతివారిని పరామ దేశాధిపతిగములకు పంపుటమరియొకటి. సంగ్రామము త్రవ్వని రోల్స్ గారిచే సమర్థతతోనేడు వినసాంపగు సుపన్యాసమున తేటతెల్లమొనరించి సిద్ధాంతముచేయువరకును గూడ నేనావిష యమును తెలిసికొని యుండలేదు. మరియొక తరుణమున రోల్స్ గారిగో సమాసద్భిశాలగు మరియొకరు యుద్ధమున గలుగు చెడుగులను గూర్చిగూడ యుపన్యసించగలరని నేనూ హించును. ప్రాచీనవీర కాలములకుగల భేదమేమన ప్రాచీన కాలమున యుద్ధము లధికముగ నుండెను. నవీనకాలమున శాంతి యధికముగ నున్నది. శాంతివలన దేశీయుల యాశయములు

హైన్యస్థితికివచ్చుట కవకాశమున్నదని యొప్పుకొనదగును గాని హైందవుల విషయమున హైర్యసాహసముల యందును వీర సంతతి కనపడదును సుగుణసంపద మందును హైందవు లస మాక్షీరి వాఙ్మయమున్నారు. హైందవులు వాఙ్మ యనిర్మామనందు గూడ కీర్తివదనీయున్నారు. వారిజాతీయ ప్రధానగ్రంథములగు రామాయణ మహాభారతములు యుద్ధ విషయములతోనే నిండియున్నవి. మనుస్మృతి యందును, శుక్రనీతి యందును యుద్ధసృష్ట్యు లనేకము ప్రాయబడి యున్నవి. ఆంగ్లేయపరిపాలనము వ్యాపించువరకును గూడ హిందూదేశమున నేదోయొక యుద్ధముజరుగని కాలమేలేదు. ఆంధ్రులును ద్రవిడులునుగూడ వీరధర్మమున తీసిపోవువారు కారని చోళపాండ్యరాజవర్తిత్వములు చదివిన వారికందరికిని తెలియగలదు. యుద్ధమును గరుడప్రాయము పద్మప్రాయము మొదలగు పూర్వములను పశ్చిమపద్మములను నాగరకతకు విరుద్ధముగాకుండ శౌర్యప్రధానముగ జరుపబడు యుద్ధమున వీరులు నడుచుకొన వలసిన విధములు నితరవిషయములును గూడ వాఙ్మయములో విపులముగ ప్రాయబడి యున్నవని నుడువుచు అగ్రాసనాధిపతిగారు సభను ముగించిరి.

హైందవ వాఙ్మయము.

దాని పునరుజ్జీవనము.

ప్రాధేసరు శేషాద్రిగారి ఉపన్యాసము.

పచ్చయప్ప కలాశాలాచారిత్రిక సంఘమువారి పక్షమున నీనెల 9 వ తేదీ కళాశాలాభవనమున నొకసభ జరిగినది. మానసియులగు డా॥ సి. శంకరనాయకుగారధ్యక్షత. వహించిరి. ప్రాధేసరు పి. శేషాద్రి ఎం. ఏ. గా రీహైందవ వాఙ్మయపున రుజ్జీవనముగూర్చి యిచ్చిన యుపన్యాసముయొక్క సారాంశ ము నిచ్చుట ప్రాయమున్నాము:—

ఐరోపాదేశమున 15-16 శతాబ్దములలో నీపునరుజ్జీవన మున్నెమగుట వలన నొక వాఙ్మయవిషయముననే గాక కళలు వరకును ప్రకృతిశాస్త్రములు చేదాంతము రాజనీతి నీతి శాస్త్రము మున్నగు నన్నిటిలోననుగూడ మార్పు కలిగినది. పాశ్చాత్య నాగరకతతో సంబంధము కలుగుటవలన 19 వ శతా బ్దమున హిందూదేశమందుగూడ బాతీయజీవనమున కత్యద్భు తో జీవకళక్తి కలిగినది. ఈయజీవనవ్యవస్థ వ్యాపించుటలో నీరెండు దేశములకును చాలపోలిక కనబడుచున్నది. హిందూదేశ చరిత్ర నే మాత్రము చదివిననుగూడ నాదేశముతో సంబంధము కలుగుటకుంట్లించిన తక్కినవిదేశీ యులందరికన్న బ్రహ్మదేశీయులే హిందూదేశమందు సుస్థిర మును నత్యధికమునగు వశీకరణ శక్తిని వ్యాపింపజేయగల్గి గౌరవమునకు పాత్రులైనారని మనకు గోచరింపక మానదు. హిందూదేశచరిత్రలో బ్రటిషుశక్తి మత్యుత్కృష్టమగుటకు సమ కూడిన సందర్భములుగూడ మనకుటలనే గోచరించుట నుక రము. పాశ్చాత్య నాగరకత యంతాహుభరితమైనది. హైం దవు లట్టి నాగరకత నభ్యసించగలవారైరి. కాన నిండియాలో నున్న 30 కోట్ల ప్రజలుయద్భుతములతో సంబంధముగల మాన వాచరితములగు సర్వవిషయముల యందునగూడ నానాగర కత ప్రభులుగ వ్యాప్తమైయున్నది.

పాశ్చాత్య సంస్కర్మవలన నన్ని మార్గములయందును జీవోద్రేకము కలిగినది. సర్వవిషయములునుగూడ సంపూర్ణవిక సనము గలిగి యున్నవి ప్రాచీనహైందవవాశయములను స్మరించి నచోధ్యావశక్తికీర్తిరాగము, త్యాగము, భక్తి, శాంతి, ఉపసత్తి, సంతృప్తి మొదలగు ప్రాచీనాశయములకు ప్రాపంచికార్థికావస్థ యందన్వస్థాన మొసంగుటవిధియని నిశ్చయింపక తప్పదుగాని పాశ్చాత్యదేశీయులకు ప్రత్యేకవారసత్వముగా నొప్పిన సుగుణ ములును గూడ నేర్చుకొనినగాని పురోభివృద్ధి కలుగుట కవకా శములేదు. పాశ్చాత్యచక్రవర్తి శాస్త్రములను, మానవలోకము యొక్క సౌఖ్యాభివృద్ధికి వానివలనకలుగు లాభమునుగూడ ననుభవమునకు తెచ్చుకొనినచో హైందవవాఙ్మయ పునరుజ్జీవ నమున కొకమహోన్నత స్వరణవిన్నా మేర్పడుటకదెమి సర్వ విధముల చాలినదిగానుండునని ప్రాధేసరుగా రుపన్యసించిరి. చిత్రకళలయందును వాఙ్మయమునందును జరిగిన యభివృద్ధిని గూర్చి యుపన్యసించిరి. హైందవులొంగ్ల వాఙ్మయవిషయమున చేసినకార్యములు ప్రత్యేకమొక మహోన్నతప్రాముఖ్యవిషయ మితిమగు నూతనవ్యవస్థ యగునని నుడివిరి. ప్రాచీనవిషయ ముల యందు గల గౌర వాధికృత్యము చే నవీనముగ గలిగిన మహోన్నతాభివృద్ధి సంతయునుగూడ నపరిణామము గానే భావించు నాచార మధికముగ నున్నదనియునది సాంఘిక ములగు లోపములలో తప్పక యొక గొప్పలోపమే యగునని

యు నాయన కఠినముగ విమర్శించిరి. విశేషాభివృద్ధి కలిగిన శక్తి ములన్నిటియందునుగూడ నీనిరసనాభిప్రాయము గూడ నధిక ముగనే ప్రబలియుండుట చాలవోద్యమునే కలిగించుచున్నది. ప్రస్తుతాభివృద్ధికి భంగకరముగను పక్షపాతముతోను ప్రాచీన పద్ధతులను కైవారము చేయు దుర్భిప్రాయము ఈదేశములో మిలియారియున్నది. కొన్నికొన్ని సంఘములలో నట్లు కైవార ముచేయుట సంఘార్థ లక్షణమనిగూడ తలపబడుచున్నది. ప్రాచీనపద్ధతులయందు గౌరవముంచుట సాంఘికసత్ప్రవర్తన కొకముఖ్యలక్షణమేయగునుగాని ఇదివరకు దేశీయచరిత్రయందు కానిరానట్టి యత్యధికసౌఖానుభూతికి సాధనములగు మహోన్నత ప్రయత్నములును నిజయములును మన కనులయెదుట జనసమక కృత్యముగఘర్మము విస్తృత మగు గతవిషయముగాక భావికాల విషయము గా నుండ వానినన్నిటిని పరిగణింపకుండుట శోచనీయమని నుడివి ప్రాధేసరుగారు తమయువనాస్యమును ముగించిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగారు.

ఇట్టి పునరుజ్జీవనమున శ్రోతలుసంబంధముకలవారుకాని చో వారొనర్చుచున్న నిద్యాభ్యాసమంతయును నిరర్థకమే యగును. ఎవ రెంటునున్నను ఏపనిచేయుచున్నను వారంద రునుగూడ నీపునరుజ్జీవనమున ప్రసక్తులుగనే యుండవచ్చును. వారివారి జీవితములలో గతానుభవమునబట్టి ఎవరెవ రేలిగా నీయుద్ధమునను జోక్యము కలిగించుకొనదగినదియును యెవరికి వారే నిర్ధారణ చేసికొనదగదురు. తమకాలమును సోమరి తనముతో గడుపదలచినవారియుద్ధమునను ప్రసక్తికలిగించు కొనినను లాభములేదుగాని అందులకు వ్యతిరేకమగు సభిప్రాయ ము గల వారందరును గూడ నీయుద్ధము ను నకు సహకారులగుటకు ముందంజవేసిన వారే యగుచున్నారు. అటులు గాకపోయిననుగూడ నీ యుద్ధమునను చేహారినయభివృద్ధిమరల కొరతపడకుండచేసిన వారైననుగదురు. ప్రస్తుతస్థితికి మనము రాగలుగుటకు కలకా రణములనుగూర్చి ఆలోచించుకొనిన పిమ్మట ముందరవిషయ మున నెటులప్రవర్తింపదగునో నిశ్చయింపదగును. దృఢనిశ్చితు లైనపిమ్మట హైర్యసాహసములతో కార్యాచరణమునకు బూన వలెను. వారటులచేయనిచో పునరుజ్జీవనమునకు పురోభివృద్ధి కలుగనేరదు. కాన నదినిర్దిష్టమగును. ఒకరేర్పరచిన మార్గముల ననుసరించుటకన్న ఎవరికివారాలోచించుకొని యాచరించుట యుత్తమము. ఒకప్రశ్న కలిగినపుడు దానినిగూర్చి ఎవరికివారా లోచించుకొనుటభావ్యముగాని మాపూర్వ్యలిటులనిరి వారటుల చేసిరి, వారివిజ్ఞానమే సర్వోత్తమములని స్తోత్రము చేయుట యుచితముకాదు. మరియొకప్రశ్న నాలోచించుటలో పక్షపాత మును దరభిప్రాయమును మనమునట్లెక్కికొని విచారింపరాదని అగ్రాసనాధిపతిగారు సభాకార్యములను ముగించిరి.

స్థానీయవారలు.

జిల్లా కేసు ఆమెయ్యారు, లిటరరీ సంఘము. - వైసంఘమువారు నేడు జిల్లా కేసులోని కలెక్టుమందరమున సాయంకాలము 5-15 గంటలకు సభచేయుదురు. డి. గురుమూర్తి. బి. ఏ. గారు ఉత్కృష్టజీవనము గురించి యుపన్యసించుదురు. కాండెతు. ఎం. ఏ. గారుసభ కగ్రాసనాధిపత్యమువహించుదురు.

వెస్టియనుమిషను ఉపన్యాసమందరము - మైలాపురం, మండలిబిడియందు కట్టబడిన యామందరము నేటిసాయంకాలము 5గంటలకు తెరువబడెను. ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్., ఏ. పంచావళేశ అయ్యారు ఎం. ఏ. ఎల్.టి గార్లు ఉపన్యసించుదురు. సభకురవరెండు సి. హెచ్చి, మొనా. హను ఎం. ఏ గారగ్రాసనాధిపత్యము వహించుదురు.

శ్రీనటరాజ భక్తజనసభ: - శ్రీకృష్ణుని జన్మదినోత్సవ సందర్భమున 19వ తేది సోమవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు మాళలోని లక్ష్మీనిరంజన విలాసులో ఆనీనినెంటుమ్మ గారు ఆంగ్లేయభాషయందు భక్తినిగురించి ఉపన్యసించుదురు. మానసియులగు దివానుబహద్దరు న్యాయమూర్తి టి. సదాశివ అయ్యారు బి. ఏ. ఎం. ఎల్. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుదురు.

ఆరోగ్యోపన్యాసములు: - శ్రీ రామకృష్ణబ్రాతీయ బాలికాసాతశాల కమిటీవారి, యాజమాన్యముక్రింద డాక్టరు యం. రామారావుగారురేపుసాయంకాలము 6-30 గంటలకు బార్లిటవును, 41 నేంకలరామఅయ్యరు వీధి యందలి వై బాలికాసాతశాల భవనమునందు మన్మథ జ్వరము, దోమలు అనువిషయమును గురించి, ఆయాసందర్భములకు సంబంధించిన పటములను యంత్రసహాయమువలన కనుపరచుచు ఉపన్య సించుదురు

వృత్తాంత లేఖలు.

నెల్లూరు వార్తలు.

(ఒక పేజీభరించుచున్నది)

మౌనపక్ష కృతకారములు.

నెల్లూరు, జూలై ౧౯:— మాపట్టణపారిశుధ్యసంఘము యొక్క సభ్యులగు గడచిన నెల 25 తేదీతో తమ నియమిత కాలము గడచినందున చాలించుకొనిరి. వారి స్థానములకు మరల ఎన్నికలు జరుగుటకై ఈనెల 1 తేదీలోగా నామినేషన్లు పంపకలసియున్నది. పురపాలకులతో కొందఱు తాము సభ్యులగుటకై యాల్పించుచున్నారు. నియమితకాలము ముగిసిన ఆర్థుల సభ్యులు అనగా (1) గౌరవనీయులగు ఆమం చర్ల కృష్ణరావు పంతులుగారు (2) చేర్యకొండ గానండిన వావిలి కొలను నగసింగరావు పంతులుగారు (3) బి. అన్నాస్వామి అయ్యర్ గారు (4) యరగుడిపాటి వేంకటాచలం పంతులుగారు (5) బచ్చు వెంకటసుబ్బయ్య తెట్టిగారు (6) ఆకుల వెంచెలు తెట్టిగారు—వీరిగురు మరల సభ్యులగుటకై యాల్పించుచున్నారు. ఇటీవల మా కౌన్సిల్లో బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును ద్వేషములు ప్రారంభమై, మిక్కిలి ముఖ్యమగు విషయములలోనూ సత్వారసత్వములను న్యాయాన్వయములను బాగుగ గమనింపక బ్రాహ్మణేతరులక పక్షమును బ్రాహ్మణుల నేకులక పక్షమును అవలంబించి పట్టణమునకు హానికలుగ జేయుచున్నారు. ఎన్ని సంవత్సరములనుండియో స్నేహసోదర భావముతో కొన్నింటి సభ్యులలో మెలంగుచుండిన బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరుల కీర్తిధనుగు స్థితి తటస్థించుటకు చేసిన స్వాధీనములగు నరాధ్యమలెవరో వెలికి వాటికి మన పట్టణపు మునిసిపాలిటీతో జోక్యములేకుండ జేసినగాని మరల యెప్పటివలెనే అన్నివర్గములవారు స్నేహితులుగా మెలంగుట తటస్థించదు. రేల్వే శేయర్లు ఈ విషయమై బాగుగ గమనింపవలయును. జరుగబోవు యెల్లెన్లొకడైన బ్రాహ్మణులు రాకుండ జేయవలయునని బ్రాహ్మణేతరులును, బ్రాహ్మణేతరులు రాకుండ జేయవలయునని బ్రాహ్మణులును యత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. తెలివిలేటలను గమనింపక, ఎవరి నెన్నుకొనిన చక్కగా తమ సౌఖ్యాసౌఖ్యముల విచారించుదురను నంశమును గమనింపక, ఎవరికితీరికయుండి కనీసము వారమున కొక పర్యాయమైనను తమవార్డులలోని వీధులలో తిరిగి మంచిపెట్టుక విచారించురను విషయమును విచారించక, బ్రాహ్మణుడా బ్రాహ్మణేతరుడా యను సంశయము మాత్రమే గమనించు రేల్వే శేయర్లు తనవగల వోటింగు హక్కుతో ఆటలాడుచున్నట్లుగా నెంచవలసినదేగాని తెలివిగా తనబుద్ధిని ఉపయోగించువాడుగా నెన్నదగదు. జరుగబోవు సంగతుల గమనింతుము.

మరకతులు-ఆంతులు.

శ్రీపుష్పగిరి పీఠాధిపతులు కావలి, నెల్లూరు వార్త వ్యవస్థల కొందఱిని ఆంతు తెట్టిన సంగతి చదువరులకు తెలిసియుండవచ్చును. వారి ఆంతుపత్రిక ఈ పట్టణమునకూడ ప్రచురపరచిరి. అయితే వారినిచ్చిన కార్యము కాస్తానుసారముగ లేదనియు, సంస్కర్తావము లేనివారిసంగతులు ఆంతు తెట్టటం న్యాయముకాదనియు, ఈ పట్టణములో పండితులుగానంపు అన్న వరం రాసుకొని త్రొక్కివేసిన మున్నగు వారు అభిప్రాయపడినందున, ఈపురమందలి వైదిక శిష్యావని లనేకులు ఆంతు పత్రికనంతగా పాటించిన యథాప్రకారముగా సంస్కర్తావములను బడెడివారి యిండ్లకుసహారోయి వారి సమంజస భుజించుచుండిరి. గౌరవనీయులగు ఆమం చర్ల కృష్ణరావు పంతులుగారును, ఆంతుయందును వారికిసహాయత వారితోకూడ అనేక సమయములలో భుజించిరి. ఈ ప్రకారము అయిదారు మాసములనుండి జరుగుచున్నది. ఇటీవల మరల నిష్పంధముల నేర్పర్య వలయుననియు సంస్కృతపురుషులతో భుజించిన వైదికుల శిక్షింపకలయుననియు, కొంచురు నియోగములు లేలంచి, అందులోనొకరు అనగా యరగుడిపాటి వేంకటాచలంగారు చేత్రాలుచేసి సభకుచేర్చుటకై నోటీసుపంపిరి. వారియదృష్టవశమునో, దురాదృష్టవశమునో సభకు వైదికుల తనయును రాకపోయిరి. నియోగములు నలుగురైదుగురు మాత్రమేవచ్చిరి. ఇంతకుపథ జరుగలేదు. కాని ఏకాదశమునో నియోగములలో కొందఱికిని వైదికులలో ననేకులకును నియోగ వైదికభేదములు మనమున దృఢముగ నాలుకొనినట్లున్నది.

బండ్లుదోలువారి సమ్మెకట్టు.

నూతనముగా మాపట్టణమునందు హాస్తి కార్యరేజిఆప్తమ ఇటీవల అమలులోజెట్టిరి. జట్కూ బండ్లుదోలువారును ఒక

తెద్దు బండ్లువారును అందఱు ఏకమై రెండుకోజులనుండి ఒకబండియొకను తోలక బండ్లను విప్పివేసిరి. రైలు ప్రేమను వద్దగాని, బండ్ల దొడ్లలోగాని ఒక బండియొకను గనరాదు. ప్రజలు బహు సంకటపడుచున్నారు. గవర్న మెంటువారి విషయమును విచారించి, బండ్లుదోలువారిట్లు చేయుటకు కారణముగనుకొని, వారిసంకటములబాపి, ప్రజలకు ఇబ్బందిలేకుండ చేయుచురుగాక.

ఇతరవిషయములు.

కన్నములు కురియ నేలేదు. ఎండలు బహు తీక్ష్ణముగా కాయుచున్నవి.

ఈనెల 8 తేదీ సాయంత్రము బ్రహ్మశ్రీ వేంకటేశం కటరావుశాస్త్రిగారు గవర్న మెంటు ప్రెయినింగుకూర్గాలు హాలులో ఆంధ్రభాషయొక్క స్థితిగతులంగూర్చి యుపన్యసించిరి.

శ్రీయతిరేవాల లక్ష్మీకృష్ణారెడ్డిగారి టౌనుహాలు పూత పరితోకూడ చాలగరకు పూరి యున్నది. ప్రవేశమహోత్సవమునకై ఆలస్యముచేయుటకు కారణమేమో తెలియదు.

నందిగామ వార్తలు.

(స్వకీయవిలేఖరుని యొద్దనుండి)

నందిగామ ఆక్టోబరు 6:—ఈ గ్రామమున నందిగామ రిక్రెయేషను క్లబ్బుఅనుపేర స్థాపింపబడినసంఘము బహుత్వప్రకరముగ బనిచేయుచున్నది. అందునుమారు 24గురు మెంబర్లు చేరిరి. విద్యార్థులు, పోలీసు, రిజర్వేషను, పోస్టు, ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటులలోని యుద్యోగులును పురమందలి విద్యార్థకులును, ధనికులును లోకలుభండు ఆహ్లాదీ కంట్రాక్టరులు నిందు చేరియున్నారు. ఒక టెన్నిసుకోర్టు, ఒక బాస్కెట్బును కోర్టు ప్రారంభింపబడియున్నవి. ఆటలు సాగుచున్నవి. ఈ క్లబ్బుకు సంబంధించిన రీడింగురూమునకును జాల తెలుగుపత్రికలుమెంబర్లకు తుగ్గపాటి సుందరకవరావు కుర్లుపాటి వీరభద్రరావుగార్లుచేత నొసగబడుచున్నది. కొలదికాలముననే స్థిర భవనము నేర్పరుప యత్నము లాలోచనయందున్నది.

బాస్కెట్ బాల్ క్రీడ.

ఇచ్చటి బాస్కెట్ బాల్ క్రీడాశ్రమము నెకండరీస్కూలు క్రమక్రమముగ నిర్వహింపబడుచున్నది. స్కూలు క్రిందటి సంవత్సరముమాత్రమే ప్రారంభింపబడినదైనను, నిందు నుమారెను బడిమంది పిల్లలను వైదుర్యకతులుగలవు. మూడవఫారము నెద్దతరగతి. అందు 18గురుబాలురుగలరు. ఈస్కూలు చందాధనము రు. 86000 వమాలైనది. ఈసంవత్సరము నాలుగువందలవైగా టీచింగుగ్రాంటువచ్చినది. తదుపరిసంవత్సరమునుండి రావలసినచందాలు వమాలగుటలేదు. ఈనందిగామ నివాసులును, స్కూలుకమిటీలో మెంబర్లునైన వాగే చందాల నిచ్చుటకు బాగుచేయుచున్నారు. అట్టివారిలో నొకమేనేటింగు కమిటీ మెంబరుమీదను, నెద్దఱు సాధారణపు మెంబర్లుమీదను కంప్లెయింట్లు చేసికట్టు చెప్పకొనుచున్నారు. ఈయూరివాచే కమిటీలో మెంబర్లుగానుండి పెల్లెనము చేయవారే యిట్లుంటు కోచనియును. వీరిలోనొకరు చందానియ నవసరములేదనే భావించుచున్నారు!

రామలింగేశ్వరాలయము.

ఈపురమందలి శ్రీ రామలింగేశ్వరాలయమునకు శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి వేంకటాద్రినాయుడు బహద్దరుగారిచేత ననేకవసతులు గల్పింపబడియున్నవి. నిత్యము స్వస్తివాదకము జఱుగుటకును, మంగళవాద్యములు మొదలగు నిత్యసేవలకును ఈనామల ననుభవించు నాత్రుల నేకులుగలరు. సంవత్సరమునకు దేవునికి రు 500 వచ్చు వసతులున్నవి. దేవాలయ సేవకులు, స్వస్తివాదకులు ననేకులు తమవిధుల జేయకుండనే దేవుని భవనము బుచ్చుకొనిచున్నారు. భక్తకర్తలను దేవాలయ సంబంధపు కాజీగారి లాభమునదియును, కర్పణలో మిగులచ్చుకొని కనీసము నాటినను రెండుపేలు స్వాధీనమున చేర్చుచున్నారు.

యోగములు.

తిరుపతి దేవాలయములోని శాసనములు.

ఆయా, శ్రీ వేంకటేశ్వరుని ప్రభుగోపురము దాటుచుండ గనే దక్షిణ పార్శ్వమున మూడు విగ్రహములును, వామ పార్శ్వమున వత్తిమూడు విగ్రహములును దృష్టివిషయములగును. వానిలో దక్షిణ పార్శ్వముననుండనవి లోహమయమును, వామపార్శ్వముననుండు వానిలో నొక్కటి మూత్రము

లోహమయమును, తక్కినవి లోహమయమునుండన. కొంచెము శ్రద్ధతో నిర్మించిన యెడల లోహవిగ్రహుల భజనములపై వారి నామంబులుండట విశేషమగును. దక్షిణపార్శ్వమున విగ్రహములు విజయనగర మహారాజుగ శ్రీకృష్ణదేవరాయలు నాటిని మహారాజులు శ్రీతిరుమల దేవయ్య శ్రీచిన్నా దేవయ్య నని తెలియచున్నది. వామపార్శ్వమున లోహవిగ్రహము శ్రీవేంకటపతిగారయలు. లోహవిగ్రహములు మాత్ర మెవ్వరివో తెలియచున్నది. ఈరాజరంజితయల ప్రతిమలను నిర్మించిన తీర్థియు నాటిని భార్యయు నుండవచ్చునని కొందర యభిప్రాయముకాని, యా పురుషుని కీర్తియు శ్రీకృష్ణదేవరాయల కీర్తికృత్రిగ నుండుటచే వీరు మఱియొక రాజదంపతులగు నుండవచ్చునేమో యని మా యాశయము. *

కొంచెము దూరముదాటి లోనికిబోవునపుడు ధ్వజస్తంభము నకు నెడమవైపున నొకచిన్నగదిలో మఱిమూడులోహవిగ్రహములున్నవి. వానిలోరెండుమాత్రము కిరస్సు మొదలు మధ్య భాగమువరకున్నవి. మూడవది కిరస్సు మొదలుపాదములవరకు బూర్తిగనున్నది. మొదటిరెండును యావనవశముదాటిన మహమ్మదీయ శ్రీపురుషులు, మూడవది యావనావస్థలోనున్న యొక మహమ్మదీయవనితి. ఈహిందూదేవాలయమున మహమ్మదీయ ప్రతిమలేట్లు వచ్చినవోయని చూచువారలకెల్ల నాస్పర్యావహములైయున్నవి. ఆమహమ్మదీయవనితి అక్కరుచక్రవర్తి కాలమున సాచివ్యమును వహించిన “రాజా బొడే రమలు” భార్య యని యచటివిగ్రహభజనములమీది యెక్కింబులచే దెలియుచున్నది. ఒక వేళ వీరు వేంకటేశ్వరుని భక్తులై యాతనిదేవాలయమునకు ననేక కైంకర్యములను నియమించియుండురు. ఈదేవాలయమునకు మదరాసుగవర్నరుగ నుండిన పర్థామన్ మన్రోగారుకూడ కొన్నికైంకర్యముల నియమించిరి. పండితోత్తముడగు విద్యానాథునికి నాలంబ భూతుడై యుండిన శ్రీప్రతాపరద్ర మహారాజుకూడనెన్నియో కైంకర్యముల నియమించియుండినట్లుల జెప్పుచున్నారు.

వైకేషిన ప్రతిమల నీదేవస్థానమున జూచువారలకు వారి కైంకర్యములెవ్వ యైన నచ్చటచ్చట ప్రాకారములపై వ్రాసియుండి నక్షరములచే విశేషమగు నేమోయని యొకతలంపు పుట్టవచ్చును. రెండవగోపురమును దాటి లోనజనినయెడల నంతర్నిత్యకలైగన్నడ, తెలఁగు, అఱవ, గ్రంథాక్షరములలో నెన్నియో శాసనములు దృష్టచరమగును. తెలఁగు, కన్నడ ములతో ననేకములు శ్రీ చిన్నా దేవయొక్కయ్య, శ్రీ తిరుమల దేవయొక్కయ్య, కైంకర్యముల నుద్ఘోషించుచున్నవి. ఉత్తర వైపున గోడ వైభాగమున శ్రీ కృష్ణదేవరాయు లీదేవస్థానము నకు నన్నించిన యాభరణములపట్టిక యున్నది. దీనిని కొన్ని రోజులకుముందు మ.రా.రా.శ్రీ జయంతి రామయ్యపంతులు గారు కృత్తికరించిరి. ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రపత్రికలో నొక వేళ నిది వెలువడవచ్చును. దక్షిణవైపున నొకతెనఁగుశాసనమును జదవుచుండునపు డెటల “నయ్యతరాయలు” అని యొక నామంబుఁ జూచితిని. ఇది యొకవేళ సంస్కృతము లోని “అచ్యుత రాయాభ్యుదయ” మను మహాకావ్యము యొక్క నానుటదేమో? ఇంక ననేకశాసనము లున్నవి. వీనిని దేశాసనమువారు నేకరించి యొక పుస్తకములముగ నాయాభాషలలోనే ప్రచురించిరేని వారికిని లోకమునకును మహోపకారముగ నుండును. మహాదాతలైన యిమ్మహానీయుల నామములను దేవస్థానమువారు మఱవకచ్చునా?

ఈలోకాశాసనములు కాక తామ్రశాసనములు కొన్ని దేశస్థానమువారి కశేమున నున్నవి. వానిలో కొన్ని వేంకటేశునిస్తోత్రములైన చక్కని తెనఁగు సీసపద్యములు, ఇవి యెన్నివందల సంవత్సరములుగ నిట్లుల సంధకారమున మూలుగుచున్నవో తెలియదు. ఇప్పుడైన బయలుపెడలునుగాక.

కవిసర్గం కృష్ణచూచార్యులు.

*మ-రా-శ్రీ జయంతి రామయ్యపంతులవారు ఈ విగ్రహములపైని కృష్ణదేవరాయలయొకటి నిభాష్యము పేర్చుకలసి వ్రాసి ఈవిగ్రహములు వారి విగానే యుండవలెనని నిర్ణయించి కడచిన సాహిత్య పరిషత్తులలో నీవిగ్రహముల భార్యపంతుల నిచ్చియున్నారు. కొన్ని శాసనములను గురించియు ప్రస్తావించియున్నారు. వీరి నిష్ణయము నమాత్రము విచారించుములు [ఆం.సం.]

కైర్యకాలియగు నొక గ్రామమునను:—కడచిన నెల 27వ తేదీని గామచంద్రపురము తాలూకా కొంతుదురుగ్రామమున మాతాలూకా తహసీలుదారు ఎమ్. సీతయ్యనాయకుగారి యాధిపత్యముండ నొకసభజరిగెను. మా గ్రామమునను గారు పోలీసువారికి పరాకలయిన ఒకదొంగను ఆస్తితో సహా ఒప్పగించినందుకై గవర్న మెంటు వారికి రిటగుడ్డను సభాభ్యుదయద్వారా అందజేసిరి.

ఆంధ్రవత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ ఆశ్వయుజ బలి ౮ లు

సోమవారము

గ్రాంధికభాషా విజయము

గ్రామ్యగ్రాంధికభాషావాదమును పేరున నూతన వ్యావహారిక భాషావాదులకును పరంపరాగత మైన చచ్చుచుండు సాధారణ గ్రాంధిక భాషాపక్షమున వాదించువారలకును జరుగుచుండు చర్చావిషయములు దినదినమును మాచదువరులు వినుచువచ్చుచున్నారు. వ్యావహారిక భాషావాదులు నిజముగా మిక్కిలి స్వల్పసంఖ్యాకులేయైనను వారు విద్యాలయములలోని పఠనీయగ్రంథములను తమభాషయందు విరచించిపంప వలయునని కొంతపలుకుబడి కలిగించుకొని మధ్యను సాక్షాతలలో రెండు విధములభాష రెండువిధముల పరీక్షలు చొప్పించి యుత్తమ విద్యాభ్యాసమును గూడ ముట్టడింప జూచుటచేత గ్రాంధికభాషావాదులు తమమార్గమునకు విషయములను మరల్చుకొనునప్పటికి విశేషకర్షణము చేయవలసినవారైనారు. అయిన మొదటినుండియు వ్యావహారిక భాషావాదుల ప్రయత్నములు విశేషభాగమును నను ఫలవంతములగునని భాషాశాస్త్రము నితర సాంఘిక శాస్త్రములతో సమన్వయముచేసి భవిష్యత్స్వరూపమును నిర్ణయింపకడగుచు రెవ్వరునువిశ్వసించి యుండజాలరు. బుద్ధిమంతులగు నాచక్షువు నాయకులుగూడ విశ్వసించి యుండరనియే మాయాధిప్తాయము. సంస్కృత పాండితీపటిమగల పండితాగ్రేసరులు ద్రావిడ భాషయగు నాంధ్రమునకు సంస్కృతముతో వీక్షరాని పొత్తుగలిపి సంస్కృతపండితుడు గానివాడు తెలుగుపండితులు గాడనుసిద్ధాంతమును స్థాయిజేయనుండుచుండుట చేతను దేశమున నభివృద్ధి పొడసూపవలయుననిన నసారమగు విజ్ఞాన సముదాయము దిన దినమును దేశభాషలో లిఖింపబడవలసిన యావశ్యకత కంటియెదుట విడవక కానవచ్చుటచేతను ఆంగ్లాంధ్ర సంస్కృతముల పాండిత్యము భాషాసేవా నిరతుల కందరకును సులభసాధ్యము కాకుండుటచేతను నెప్పటికైనను నాంధ్రభాష యుత్తమభాష కావలయునని స్వతంత్రము కావలసియుండుటచేతను పరిణామ పరిపాకమునకు గల మీయుటకు నైన వ్యవధి చాలదని దలంచిన కొందర యపరిమితో త్సహముచే వ్యావహారిక భాషావాద ముత్పన్నమగునదని మా యాశయము. కాని భూవలయ ముననుత్పన్నమగు నన్ని వాదములకును నేదోయొక దూర ఫలముండననుట నిజమేయైనను సద్యఃఫలము మార్గము గలగుట సంభవింపదు. దీని కను గుణముగనే వ్యావహారిక భాషావాదుల ప్రయత్నములును నిపుటి కొకరిటి ముగింపునకు వచ్చినవని చెప్పవచ్చును. ఇట్లుచుటచే వారు ప్రయత్నములు మానుకొనినారని చెప్ప సాహసించు చున్నామని తలంపకుము. వారిదివరకుచేసిన ప్రయత్నములకిప్పుటికి సాంఘికముగా నొక ప్రత్యుత్తరము కలిగియున్నది. 'మోడరనుతెలుగు' (నవీనాంధ్రము) అని వ్యావహారిక భాషావాదులు నామకరణము చేసి కొనికొని భాషను నుత్తమవిద్యా భాగముగు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు గావలసిన వచనరచనకు వర్ణముగా సంగీకరించుటచేదని విశ్వవిద్యాలయము వారు తీర్మానించినారు. ఇదివరకొక శాసననిర్మాణ సభా సమావేశ సమయమున గా. రావుబహదూరు

బయ్యా నరసింహేశ్వరశర్మగారు స్కూలు పై నలు పరీక్షకుగాను రెండువిధముల తెలుగు విద్యాభ్యాసము ననుసరించి స్వీకృతముగా వచ్చునను విషయమున నొక తీర్మాన ముపపాదించ నుండిరి. అప్పటికి ఇంటర్మీడియేటు వచన రచన కమిటీవారు తమ తీర్మానమును తెలిపియుండలేదు. విశ్వవిద్యాలయమువారి తీర్మానమును కాలగర్భాబుననేయుండినది. కావున డైరెక్టరుగారు విశ్వవిద్యాలయాధికారులు ఇంటర్మీడియేటు విషయమునచేయుతీర్మానమున నుసరించి స్కూలు పై నలువిషయములో ప్రవర్తించు మని వాగ్దానముచేయుటచే శర్మగారు తాముపపాదించిననుండిన తీర్మానమును రద్దపరచుకొనువాడై. విశ్వవిద్యాలయమువారు నేటికి తీర్మానము గ్రాంధిక భాషాపక్షమున చేసినారు కావున డైరెక్టరుగారు ను నచేపక్షతి నవలంబింపవలసియున్నారు. ఒకవేళ పై వాగ్దానములేకున్నను స్కూలు పై నలుపరీక్షకు మరియొక తెరువులేదు. అది ఇంటర్మీడియేటుపరీక్షకు బోవుటకు మొదటి గుమ్ముచుగుటచేత స్కూలు పై నలువరకు నొక్కవిధరచనయు ఇంటర్మీడియేటులో మరియొకవిధ రచనయు విద్యార్థులకు శక్యమా? అట్టి విపరీతపుష్కటిని పెంచుచిద్యాగ్ధులగుచుండ సంతసించుచుండుట విద్యాధికారులు తలపెట్టుదురా? కావున వ్యావహారికభాషావాదము ప్రస్తుతము విద్యాలయములకు సంబంధించిన వరకు నంతమయినదనియే చెప్పవచ్చును. కాని గ్రాంధికభాషావాదులు మాత్రము ఈ నవీనవాదపు సారాంశమును గమనింపవలసియున్నారు. సజీవగుణ భాషకు నిరుపదియన శతాబ్దమున పది వను నొకండవ శతాబ్దములయందలి నిర్బంధములనే తు, చ, తప్పక యిడదమనిన పనిపొసగదు. వాదము నిలవజాలదు. భాష పెరుగునదికాని ఎప్పుటికొకే పడజాలమునోనే ఒకే పడమురూపములతోనే ఒక్కరిటి భాషప్రకటనతోనేనులుచునదిగాదు. కాలముతో భాషయందును మార్పులురాక తప్పవు. వ్యావహారికభాష గ్రాంధికభాషను బలమగువిధమునమరల్చకమానదు. మరల్చుచున్న దనుటకు ఇంటర్మీడియేటుకమిటీవారి రిపోర్ట్ సాక్ష్యము. రేఫ శకట రేఫవిభేదము లద్దానుస్వారము అను నివి విద్యాభ్యాసమునకు పడలిపెట్టబడినవి. కొన్ని ప్రాచీన పదరూపములు నిషేధింపబడినవి. సంధి నూత్రములకు నవీనాస్వయ మియ్యబడినది. కావున నేటి గ్రాంధికవాదులు ప్రాచీన వ్యాకరణములతో తృప్తిబొందక నవీనఫక్కిని సమగ్రవ్యాకరణము వ్రాయవలసియున్నారు. సంస్కృత గ్రంథములను వెదకుకొనుచు బొండు అని తెలుగు విద్యార్థులకు జెప్పువసరము రానివిధమును వెనుకవలసియున్నారు. నిజముగా నాంధ్రభాషకు చారిత్రకపరిణామము సాపుష్టమగుదురవలెనని తలంతురేని వ్యావహారిక భాష గ్రాంధికభాషను మార్పురీతిచే గ్రాంధిక భాషయు వ్యావహారిక భాషను అనగా తద్వాదుల "వైతరగతుల భాషను" మార్పుటకు తగిన కృషి సలుపవలెను. వ్యావహారికభాష గ్రాంధికభాషకు నూతన రక్తము నిచ్చునది. గ్రాంధికభాష వ్యావహారికభాషకు చెలియలికట్టనై చునది. ఈచెలియలికట్టనై చుటకు గ్రాంధిక భాషావాదులు వెన్నెంటునే ప్రారంభించవలెను. తమ వ్యవహారికభాషను సాధ్యమయినంతవరకు గ్రాంధికభాషా సామీప్యమునకు దేవలెను. విద్యాలయములవిషయములను జయించితిమి యిక్కేమియని నిద్రజెందక అనవసరముగా వ్యావహారిక భాషావాదులతో మాటలపోట్లాట పెంచక చేయదగినపనులనంతయు జేసికొని నయెడల గ్రాంధికభాషావాదులు ఎదుటిపక్షము వారి వాదమువలని లాభమును పొందినవారగుదురని నమ్ముచున్నాము.

ఆంతువర్పు నగరము పూర్ణముగా జర్మనుల స్వాధీనమైనది. పూర్వకాలపు యుద్ధసాగు శక్తిని గణించినచో నీ నగరవర్గములు దుస్సాధ్యములే. కాని జర్మను లుపయోగించిన ఫిరంగులు పదునారంగులముల మూతివి. వీనినుండి యా విర్భవించు నగ్ని గోళములు ఎనిమిదిమైళ్లు వరకు శక్తిగలవి. ఇట్టి ఫిరంగుల బలమునను వాయు విమానముల నుండి వట్టణముపై పడవైచు నగ్నిగోళముల మూలమునను జర్మనీవారు ఆంతువర్పును ఇంత త్వరగా తీసికొన గలిగినారు. అచ్చోటును సంతోషపడకొనిన బెల్జియనులును వారికితోడువచ్చిన కొద్ది బ్రిటిషు సైన్యములును ఎ తహానా హానిగ పోలినను నెంత సాహసము కనుపరచినను ఫలము లేక పోయినది. కావున తుట్టతుడకా సైన్యములు నగరమును వదలిపెట్టి వెడలిపోవు వారైనారు. వారి కార్యక్రమమును నిర్ణయించు చుండిన బెల్జియము రాజుగారితో సహా ఆక్టెండు చేరుకొనినారు. జర్మనులకు నాంతువర్పు దొరకుట వారికి లాభమనుట నిజమేకాని బెల్జియను సైన్యము లాపట్టణమునడవివలె వదలినచ్చియుండుట చేతను, ఆ పట్టణమునుండి వచ్చుముగా రాకపోకలు సలుపుటకు పెల్లునది హాలెండువారిదై సముద్రము బ్రిటిషుబలబ్ధి తమగుట వలన వీలుకానందుచేతను, ఆంతువర్పు ఆక్రమించు కొనియు జర్మనులు మహాలాభము నందినవారు కారనుట స్పష్టము అయినను ఆంతువర్పు ఆక్రమణము జర్మనుల కొక విధమగు విజృంభణము నిచ్చిన దనుటకు నిదర్శకములు కలవు. వారి యుద్ధవిమానములు రెండు ప్యాసి నగరముపైకి సాహసించి 20 బాంబులు వైచినవి. కాని ఫలముమాత్రము ప్రయత్నమునకు తగినది కలుగలేదు. ఫ్రెంచివారికి కలిగిన నష్టము బహు స్వల్పము. వీరి యుద్ధవిమానములు జర్మనులవెంట బడినవి. జర్మనులు కియిను నదీయుద్ధప్రదేశము లందును కొన్ని చోట్ల మహాసరభసముగా మిత్రమండలి సైన్యముల కైకిమిరికి తిరస్కృతులైనారు. మిత్రమండలి సైన్యములే యచ్చటచ్చట కొద్దిపాటి విజయము లందినారట. నేకువచ్చినతంత్రీ వార్తలలో నొక్కటి బెల్జియమునందలి వెట్టరను ప్రాంతములలో మిత్రమండలి సైన్యములు జర్మనుల సైన్యములను 20,000 లను పరాభూతుల చేయుటకు వినిపించుచున్నది. దీనిని బట్టిమాడ నాంగ్ల మిత్రమండలివారు క్రమక్రమముగా తమ పశ్చిమ భాషువును పెంచుచున్నారనియు కొలది కాలమునోనే ఒక్కప్రక్కన ఆంతువర్పు వరకును రెండవప్రక్కన బ్రుస్సెల్సు వరకును వీరిబలము లుండగలవనియు స్పష్టమగుచున్నది. ఇదియే బెల్జియనులకై వీరుమరల బెల్జియమును స్వాధీనము చేసికొనుటకు నడుపనుండు మహా ప్రయత్నమునకు బునాదియని తోచుచున్నది. ఆంతువర్పు జర్మను చేతులొనుంట ఈపని కభ్యంతర మెప్పుడును కాజాలదు. కొందరనుకొనునట్లు ఆంతువర్పునుండి యింగ్లాండుకు పరచుగుండ్లు ఊహాప్రపంచమున మాత్రము తప్ప నింకెక్కడను లేవు. జర్మనులు ఆంతువర్పు నాక్రమించుకొనుట యెల్ల బెల్జియములోని దుర్గరక్షిత స్థానములను స్వాధీనమున నుంచుకొని వెనుకకు మరలగొట్ట బడినప్పుడు ఆ స్థానముల నాధారభూమిచేసికొని నిలువ వలయునను నుద్దేశ్యమునగాని పేరుకాదు. ఆకాలమువచ్చుట కింకను నెంతోకాలము పట్టదని నమ్మువలసియున్నది. ఎట్లయినను ఆకాలము రాకమానదు. మధ్యరంగపుకథ యిట్లుండె. మాంటిస్సిగ్రోవారు సారజీనో చేరుచుండగా వారి రాకపోకల నిగ్గుంధించి వారి మార్గమును తెంచి వేయ ప్రయత్నించుచుండిన ఆస్ట్రీయనులపై హతాత్తుగ తిరిగికొని పోరాడి వారు 1500మందిని ఖయి

బిరోపా మహాసంగ్రామము.

బెల్లియము

అంట్యు జర్మనులవలన మగుట.

బ్రిటీషు యుద్ధ సాకాధికారుల ప్రకటన.

లండను అక్టోబరు 11:— (బ్రిటీషు యుద్ధ సాకాధికారులు ఈక్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:— బెల్లియముదొర తనమువారు సాహాయ్యముకావలసిన కోరినందున అంట్యు నగర రక్షణముకల జరలు స్వార్థముగాగ్నియాయకత్వముక్రింద మూడు నాకాసేనలను, పెద్దపెద్దశిరంగులను పంపినాము. ఈ సేనలు ముట్టడి చివరకోజులలో అంట్యునగర రక్షణకు పోరాడును.

లాభము లేకపోయినది!

5 వ తారీఖు రాత్రివరకు బెల్లియనుల భూసేన, నాకా సేన నీతొనదీప్రాంతమును జయప్రదముగ రక్షించినవి. కాని మంగళవారమునాడు, ఈరెండు సేనలను వెనుకకువెళ్ళక తప్పినదికాదు. అనగా వెలుపలికోటలను రక్షించుచున్న సేనలు ఈ కోటలను వదిలి లోపలికోటలను రక్షించు కొనుటకు వెళ్ళినవి. ఇది సందుచేసికొని జర్మనులు, వెలుపలికోటలపై శిరంగులను పెట్టి పట్టణముపై అగ్నివర్షమును కురిపించిరి.

లోపలికోటలు.

బుధవారమునాడును, గురువారమునాడును ఒకచెంప జర్మనులు నగరముపై దయాదాక్షిణ్యములేక అగ్నివర్షమును కురిపించుచుండిరి. ఒక చెంప బెల్లియను సైనికులులోపలి కోటలను రక్షించుచునే యుండిరి.

బ్రిటీషు సైనికులనష్టము స్వల్పము.

బ్రిటీషు సేనల ప్రవర్తన పొగడదగియున్నది. బ్రిటీషు సైనికులు కండ్లములలోనుండి పోరినందున 8 వేల సేనలోను 300 టికి తక్కువగ నష్టమైరి.

ఇప్పుడు అంట్యులో జర్మనులతో పోరాడుచున్న సేనలసాహాయ్యమునకు క్రొత్తసేనలు వచ్చుకరకు కాకపోయినను, ఇంక కొంతకాలము వరకయినను అంట్యు జర్మనుల చేతిలో పడకుండ రక్షించుటకు వీలున్నది. కాని అట్లుచేయుటవలన ముందు ఎత్తబోవు ఎత్తులకు చాలనష్టము కలుగును.

బ్రిటీషువారి ప్రోవలపై బదులు

ఇది గాక గురువారమునాడు బ్రిటీషు సేనల సాహాయ్యమునకు క్రొత్తసేనలు, ఆహారపదార్థములు, మొదలగునవి వచ్చుచున్నామని లోవెరెన్ వద్ద తమఅధీశము చేసికొనవలసిన జర్మను సేనలు ప్రయత్నించినవి. లోవెరెన్ వద్ద బెల్లియను సైనికులు మంచిభోగ్యసాహసములతో పోరాడిరి కాని జర్మను సేన తమ సేనకన్న ఎంతో హెచ్చుగానున్నందున వెనుకకు వెళ్ళి నలసి వచ్చినది.

పట్టణమును వదిలిపెట్టుట.

సంగతి సందర్భములు ఇట్లున్నందున, బెల్లియను, బ్రిటీషు సేనలను సంప్రదించుకొని నగరమును వదిలి పోవనిచ్చి యించుకొనిరి.

బ్రిటీషు సేనలు.

మీరు వెనుకకు వెళ్ళండి వెనుకనుండివచ్చి మీమీదపడకుండ జర్మను సేనలను మేము అప్రతాము అని బ్రిటీషు సేనాని, బెల్లియను సేనానితో చెప్పెను. అట్లుకాదు. మీరే వెనుకకు వెళ్ళుదు! మా సేనలే నిలిచి జర్మను సేనను అప్రతుంది. అని బెల్లి యను సేనానియగు జెనరల్ డి. గైజుగారు జవాబుచెప్పిరి. బ్రిటీషు నాకా సహాయములు మాడును నాటి రాత్రి వదిలి వెంటనే వెళ్ళుట చేరి అచ్చట రైలు ఎక్కినవి. ఈ మూడు పటాలములలో రెండు పటాలములు సురక్షితముగ ఆనెందు నగరము చేరినవి. మూడవపటాలము జర్మనులు అడ్డగించి ఆనెందుకుపోనియ్యలేదు. అంతట ఆపటాలము హార్డు వద్ద హాండు దేశములో ప్రవేశించినది. హాండు తటస్థముగ నున్నది. ఆదేశములో యుద్ధముచేయుచున్న ఏదేశపు

దీలుగ కొనినారు. రమారమి 500 ని యుద్ధమున జంపియో ప్రణితులను జేసియో వదిలి నారు. జపాను సైన్యములు కయాచోను ముట్టడించుచుండ వారిపై వెనుకనుండియు ప్రక్కనుండియు గుండులను బరపుచుండిన ఇల్లిన అను జర్మనుయుద్ధనానను, త్రాప్తమునందలి జర్మనుకోటనుగూడ రెండ జపాను యుద్ధపుష్కవలలు శాంతికనిపినవి.

సైనికులును, ఆయుధములను పట్టుటకు వీలులేదు. కాబట్టి ఆ దేశములో ప్రవేశించిన మూడవ పటాలము ఆయుధములను వదిలివేసినది. బెల్లియను సేన ఏవిధముగ యిబ్బందిలేకుండ వెనుకకు వెళ్ళినది.

ఘంటు పట్టణమునుండి బ్రిటీషు నాకాపటాలములును, బెల్లియను సేనలును వెనుకకు వెళ్ళుచుండగా, కొత్తగొన్ని బ్రిటీషు సేనలు వచ్చి కలసిగవి. కొత్తవచ్చిన సేన పెద్దశిరంగులను, ఇతర ఆయుధములను భుండ్లలో వేసికొనివచ్చినది. ఈబండ్లకు ఏవిధముగ మొప్పును కలుగకుండ బ్రిటీషు నాకా వైమానికులు వైకుండి కాపాడుచుండిరి.

పట్టణవాసులస్థితి

నాకాసము కావించుట తగులవకుచున్న అంట్యు నగరమునుండి జనులు వేలకువేల పడమటివైపుకు వెళ్ళుచున్నారు.

బెల్లియమురాజు - సేనలు.

రాజుగారికి దెబ్బతగిలినట్లున్నది.

లండను అక్టోబరు 11:— (ప్రార్థన 6-40) బ్రిటీషు వారియొక్కయు, బెల్లియమువారి యొక్కయు, ప్రధాన సేనలను, బెల్లియమురాజు ఆల్బర్టుగారును ఆనెందు జేయుచు గాప్రవేశించిరి రోసెన్ బాటునుండి వచ్చిన యొక బెల్లిగ్రాము వలన దెలియుచున్నది. అంట్యునుండి లేచి వచ్చిన ప్రజలు ఆల్బర్టు రాజుగారిచేయిని గుడ్డతో వైకట్టుబడి యున్నదని చెప్పుచున్నారు.

రాజుగారు లండను చేరుట.

బెల్లియమురాజుగారు లండనునగరము చేరిన దని చెప్పుచున్నారు.

చమురుతోట్లు-నష్టపులు.

అంట్యులోని చమురు తోట్లు బెల్లియమువారే తగులబెట్టిరి. మోటారుబండ్లకు వినియోగించు పెట్రోలును కూడ తగులబెట్టినది. ధాన్యపుకోట్లును, నితరసరకుల గిడ్డంగులను, శత్రువులనకముకావడం నిర్మాతలనుగావించిరి.

పట్టుకొనిన లాభములేదు.

బెల్లియము సేన తప్పించుకొని పోయినందున ఈ కోటను పట్టుకొనిన లాభములేదు. ఇది లేకపోగా బెల్లియము సేనలు మిత్రమండలితోచేరి యంతయు మేలవచ్చు వచ్చును.

వట్టుపడక పూర్వమే ఖాళీచేయుట.

జర్మనీవారి ప్రవర్తన.

ఆప్టెగ్రుడమ్ అక్టోబరు 11:— (మధ్యాహ్నము 2-20) జర్మను లిట్లు ప్రకటించిరి:— జర్మనులు అంట్యు ప్రవేశించక పూర్వమే బ్రిటీషు సైనికులును, బెల్లియము సైనికులును, వదిలి వెట్టిపోయిరి. కోటను స్వాధీనముచేయు ఏగ్నాటులు బొగ్గోమాట్లరు (గ్రామాధికారి)తో జరుపబడినవి.

ఖయదీలసంఖ్య తెలియను.

ఎందరు ఖయదీలు పట్టుకొన బడినదియు రూఢిగా చెప్ప వీలులేదు. ఆహారపదార్థములు చాలాపట్టుకొనబడినవి.

జర్మను సేనాని గౌరవించుట.

జర్మను సేనాని బేనెల్లరుగారికి జర్మను చక్రవర్తిగారు “డా-మెరిట్” అరు బిరుదు కొనగి సత్కరించిరి.

ప్రకటనము.

కమాండరు, జనరల్ బేనెల్లరుగారి ప్రకటనము గావించిరి:—విగోధకార్యములేమియు చేయనియెడల ప్రజల యాస్తి రక్షింపబడును. ఒకవేళ, అట్లుచేసినచో యుద్ధనియముల ప్రకారము శిక్షించెదము. శ్రౌగార విలసితుగు మీ పట్టణము కూడ పాడగును.

బెల్లియమువారి నిరోధము.

అలహాబాదు అక్టోబరు 11:—పయోనిరుపత్రిక లండను విశేషము 9 వ తేది నీ బెల్లిగ్రామును పంపినాడు:— అంట్యులోని బెల్లియము దేశములుమాపిన నిరోధము కడు త్వాఘనీయునుగ నుండినదనుచున్నారు. బయటి కోటలలో నున్న శిరంగులను, మందుగుండును జర్మనులు పట్టుకొనినటు అబద్ధము. జర్మనీవారు తమకుడివైపుసేనలను తిరిగి బలపఱచుకొనిరి. మధ్య గ్రాము బలహీనుగ నున్నది.

అంట్యునగరము మోరమైరికారు.

లండను అక్టోబరు 11:— అంట్యు నగరమునకు విశేష వన్ద్యము కలుగలేదు. మోటారుబండ్లకు, విమానములకు వుపయోగించు పెట్రోలు జర్మనీలో ఆయిపోయినది అయోగి అంట్యులోనున్న పెట్రోలుగోట్లనుకూడ ఎదురుకొనుట బెట్టితిమా! అని జర్మనులు పశ్చాత్తాపము కొందుచున్నారు.

జర్మనులనష్టము విపరీతము.

అంట్యునుట్టడిలో జర్మనులు చాలనష్టమును పొంది నారని బ్రుసెల్సునగరమునుండి వచ్చినవాస్తవలన తెలియుచున్నది. దెబ్బలులిన్ని జర్మను సైనికులను 5 రైళ్ళలోవేసి బ్రుసెల్సునగరమునుండి జర్మనీకి పంపినారు. ఒక్కొక్కరైలుకు 40 పెట్టెలుండెను.

అంట్యుకు కొత్తపరిక.

జర్మను దొరతనమువారు హెర్ వన్, డెర్ స్కూల్సు గారిని అంట్యునగరమునకు పరికగ నియమించిరి. వాన గారిని ఒక్కోమాట్లరుగ నియమించిరి.

అంట్యు పడిపోవుటకు పూర్వము.

అలహాబాదు అక్టోబరు 11:— పయోనిరు పత్రికకు లండనునుండి ఈక్రింది తెలిగ్రాము వచ్చినది:—అంట్యు ఇక జర్మనుల చేతిలో పడుకనగా లండను బ్రెస్సుపత్రిక ఈక్రింది విషయములను వ్రాసినది:—అంట్యు శత్రువులచేతిలో పడినందున ప్రస్తుతపు యుద్ధపు పోకడకు ఏ విధముగ భంగము కలుగదు. అంట్యు శత్రువులనకము పక్షమున యురకక్షుల సేనలను అంట్యు నగరమునువదిలి యుద్ధభూమికి వెళ్ళుటకు ఆనకాశంకల్లును. ఖాళీకోటలు, ఖాళీనగరంజర్మనులచేతిలోపడు దీనివలనవారికి ఏవిధముగ లాభములేదు. అయితే ఒక్కలాభము మాత్రముకలదు. బెల్లియమునుండి జర్మనులను వెళ్ళగొట్టుకాలము వచ్చినప్పుడు అంట్యు చేతులో నుండుటవలన వారు తమ సేనలను రక్షించుకొన వచ్చును. బహుశాకొన్ని రోజులలోనే జర్మనులను బెల్లియమునుండి వెళ్ళగొట్ట వచ్చును.

ఇంగ్లాండు.

హాల్లేనుగారి యువన్యాసము.

భవిష్యత్సంతానమును రక్షించుట.

లండను, అక్టోబరు 10:—యూకేసిలుపట్టణమున, వైకపుండుపార్లేనుగారు జనులను సైనికులుగ జేర్చు సందర్భమున రెండు ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. అందిట్లు చెప్పిరి:— మనము మూడురాష్ట్రములవారితో సంధిచేసికొని, స్నేహముగనన్న సమయముననీయుద్ధముసంభవించుటనునయ్యవము. మనమొంటిరిగానున్న పుడు ముట్టడించుచుండినయెడల మనము కష్టముల పాలైయుందుము. జర్మనీదేశీయుల బుద్ధిసంతయు వైకల్యముగావించుచున్న యుద్ధకాంక్షను పూర్తిగ నణచివేయుటయే మన సంధివరకుగా నుండవలయును. ఇట్టిధయమునుండి భవిష్యత్సంతానము రక్షింపబడవలయును.

నష్టమయిన బ్రిటీషు సైనికులు

లండను అక్టోబరు 10:—ఈక్రిందివారికి యుద్ధములో దెబ్బలు తగిలినవి:—కవైను బోయలు, రెండవ లెఫ్టి నెంటు, ఏ. ఎఫ్ కోలియన్సు; లెఫ్టి నెంటు స్పెడ్డు, కవైను జి నేడరు, లెఫ్టి నెంటు ఎఫ్. ఇ. స్టాబ్బర్ట్, మేజరు ఎం. వెల్ష్, కవైను జే. హెచ్చి యార్డ్జేగార్లు ఈక్రిందివారికి దెబ్బలుతగిలినవి. ఖయదీలగ పట్టుకొనబడిరి:—లెఫ్టి నెంటు జే. మిల్లరుగారు.

ఈక్రిందివారు కనుపడుటలేదు:—

లెఫ్టి నెంటు ఎఫ్. క్రీస్టి గారు, దెబ్బలు తగిలి కనుబడినివారు:—కవైను బ్రోడిపు, లెఫ్టి నెంటు డబ్లియ, డిమోలము, మేజరు ఇ. ఆర్. కోలిన్సు, లెఫ్టి నెంటు ఎర్. కమ్మింగ్, రెండవ లెఫ్టి నెంటు అడాసు, మేజరు జి. ఈవర్స్, రెండవలెఫ్టి నెంటు: క. హెన్ స్టాకు, రెండవలెఫ్టి నెంటు, కె. హూవరు, లెఫ్టి నెంటు, కన్నలు ఎఫ్. సి. బాక్సు, లెఫ్టి నెంటు, ఏ. సి. బాక్సుటను, లెఫ్టి నెంటు, మోబ్రయసు, కవైను ఆర్. మూడి, కవైను ఆర్. పి. మారిసు, మేజరు లార్డుస్ట్రాట్. మర్రె, లెఫ్టి నెంటు ఓల్ల వీ, లెఫ్టి నెంటు జి. టి. కోస్, లెఫ్టి నెంటు ఆర్. వై. వైనుబాటుసు, లెఫ్టి నెంటు ఎర్. స్టోయసు. వైస్ కవైసు, హెచ్చి స్పెరెచబర్, కవైను, వైస్, కవైను, కవైను జే. డి. కైలరు, మేజరు ఎఫ్ థోయిట్సు, లెఫ్టి నెంటు లెఫ్టి నెంటు వి. మాంటుగోమెరీ, గారు. లెఫ్టి నెంటు సి. ఎర్. టిజోన్సుగారికి బంబునీవారు, ఆగ్రికావైపుతి భాగమునందు దెబ్బతగిలినది. ఖయదీగా పట్టుకొనబడిరి. రెండవ లెఫ్టి నెంటు వి. ఫిలిపుగారికి దెబ్బలుతగిలి ఖయదీగా పట్టుకొనబడినదియు, మేజరు జి. క్రీడ్జుగారికి దెబ్బలుతగిలి నట్లును, అనధికాభలు జేయుచున్నారు.

యుద్ధ సమాచారము.

లండను అక్టోబరు 12:— నిన్న రాత్రి 11 గంటలకిట్లు ప్యారిసులో ప్రకటించబడినది:— లాస్సిగ్ని దగ్గర జర్మనీవారి ఘాతక ముకటి పట్టుకొనబడినది. ఇంతకింటి విశేష మేమియు లేదు. నేటి యుద్ధపు స్థితిగతు లగ కూలముగ నున్నవి.

ఫ్రాన్సు.

తీవ్రమగు ముట్టడి.

మిత్రమండలి కనుకూలము

లండను, అక్టోబరు 10:— ప్యారిసుపట్టణమునం దిట్లు ప్రకటించబడినది:— యుద్ధము జగ్గుచున్నది. మిత్రమండలి కనుకూలముగనున్నది. చాలచోట్ల శత్రుసైన్యములు తీవ్రముగ ముట్టడించినను, మనసేనాముఖము చెక్కుచెదరలేదు.

పరాసు, జర్మనుల గాలియోడలు.

మాడుసార్లు డీకొనట.

లండను అక్టోబరు 10:— (రాత్రి 9-30) వాస్తవప్రకటనా సంఘమువారిచే నిది ప్రకటించ బడినది:— అక్టోబరు 9 వ తేది మొదలు 8 వ తేదివఱకు గడచిన యేమి యులేదు. అంతయు సెమ్మదిగ నుండినది. పగలువేడిగ నుండి నది కొంచెము మంచుమాత్రము పట్టినది. రాత్రులందు వెన్నెల ప్రకాశమానముగా నుండుటవలన శత్రువులను ముట్టడించుటకు వీలులేకుండెను. ఇందువలన చిన్నచిన్న పోరాటములు ఫిరంగులతో జరిగినవి. ఇదియట్లున్నను సోమవారము నాడు మాత్రము పరాసు వారియొక్కయు, జర్మనుల యొక్కయు వాయువిమానములకు 50 పర్యాయములు జగడము జరిగినది. రెంటిలో పర్యవసాన మేమియు లేరలేదు. మూడవదానిలో ప్రెంచివారు జయముపొందిరి.

గాలియోడ.

పరాసువారు ఇరువురుజర్మనులను కాల్చి హతులనుగావించిరి. మఱికొందలు పరాసుసైనికులు మఱియొక అద్భుతమగు కార్యమును నెరవేర్చిరి. వీరుబాగ్నగమలలో పనిచేయుచును వ్యూలు. వీరిొకగనిని జర్మనీవారి ఫిరంగిక్రిందవలకు సారంగము పెట్టి అందు నుండుటెట్టి ప్రేర్పిరి.

పరాసువారి యింకొక ప్రకటన

మఱియొక ప్రతికలో నీ విధము గా నున్నది:—

లిట్టికి. నైర్వహింపగలన గుట్టపుదళముల పోరాటము జరిగినది. అత్రాసుకు ఉత్తరమునను, అగ్నేయమునను, నెద్రపోరాటము జరిగినది. మ్యూసుయొక్క ఉన్నతభాగమును శత్రుసేనలు తీరముగా ముట్టడించినవి. లా - బాస్సి ఆర్మెంటీయనకును, కాస్సెలునకును నుద్ద్య గుట్టపుదళముల పోరాటము జరిగినది. ఆఫ్టలము సరియైనది కానందున, నిది చాలగొంద గోళముగా నుండినది. ఆయిన్వదికి, ఉత్తరమున చాలచోట్ల మనకులాభమే చేకూరినది. సెయింటు మిషియో ప్రాంతము లందు చాల అభివృద్ధిని గాంచితమి.

ఆంగ్లో - పరాసు సేనలు.

20 వేల జర్మనులను తరుముట.

లండను అక్టోబరు 11:— శనివారముప్రార్థన వెలకడ సమీపమునందలి క్యాచ్ బెరంచెటి దగ్గర ఆంగ్లో పరాసు సేనలు 20 వేల జర్మనుసేనను వెలకకు గొట్టిరి.

జర్మని

బండ పోరాటము.

జర్మనులు వంతెనలను పడగొట్టుట.

వెట్రాగ్రాను అక్టోబరు 10:— (రాత్రి 9-45) :—తూర్పు ప్రషియాలో బండపోరాటము జరుగుచున్నది. జర్మనులు లిక్చనుండి లేచిపోవుచు వంతెనలను పడగొట్టిపోయిరి. విస్సులానది సమీపమున ఫిరంగులతో పోరాటము జరుగుచున్నది.

ప్యారిసుపై బాంబులు

లండను అక్టోబరు 11:—నేడు రెండు జర్మను విమానములు ప్యారిసు నగరముపై 20 బాంబులను వేసినవి. ముగ్గురు చనిపోయిరి. 14 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి. రెండుబాంబులు ప్రేలకలేదు. ప్రెంచివైమానికులు జర్మను విమానములను పడకొట్టవలెనని వెంటఁబలుచున్నారు.

జర్మనుసేనల ఉనికి

అలహాబాదు అక్టోబరు 11:—9 వ తారీఖున లండను నుండి పంపిన పత్రికకు ఈక్రిందితెల్లిగ్రాము వచ్చినది:—

జర్మనులు ఎడమవైపున నున్న సేనలను దిట్టపరచినారు. సేనను చాలమట్టుకు ఎడమవైపునకు పంపుటవలనమధ్యరంగము బలహీనముగ నున్నది.

ఇటలీ.

ఇటలీ దేశము.

యుద్ధపుత్తని యేర్పాటుచేయుట

లండను అక్టోబరు 11:— రోము యుద్ధపుత్తని జనరలు, జెప్పిలిగారు యేర్పాటు చేయుబడిరి.

తూర్పుఆఫ్రికా

తూర్పుఆఫ్రికాయుద్ధము.

వైస్రాయిగారికి వచ్చినవార్తలు.

సిమ్లా అక్టోబరు 11:— తూర్పు ఆఫ్రికాలో జరిగిన యుద్ధమును గూర్చి తూర్పుఆఫ్రికా గవర్నరు వైస్రాయిగారికి ఈక్రింది టెల్లిగ్రామును పంపినాడు:—జర్మను సేనగాజియన్ యనునదనున్న బ్రిటీషుసానము వైపడి ఫిరంగులను విపరీతముగ కాల్చినారు. మనసేనఫిరంగి గుండ్లను తక్కువేయక శత్రుసేనవైపడినది. మనసేన శత్రుసేననుమూడుమైళ్ళవరకు తరిమినది శత్రువులు తుపాకులను, మందుగుండు సామానము నదలిపారి పోయిరి. ఇండియను సైనికులలో ఒకఆఫీసరు చని పోయినాడు. కొంతమందికి దెబ్బలుతగిలినవి. తరువాతివార్తలు నాకు వచ్చిన వెంటనే మీకు తెలుపుతాను.

ఆస్ట్రియా

ఆస్ట్రియాను సైనికుల నష్టము.

లండను అక్టోబరు 11:—సెటింజీ నెరాజెవో దగ్గరకు మాంటినిగ్రోసేనను వెళ్లనియ్యకుండ చేయుదలంపుతో 20 వేలమంది ఆస్ట్రియావారు వెళ్లుచుండగా ఎక్కడనుండియో వచ్చి మాంటినిగ్రోసేనలమీద పడినవి. మొదటిదినమున జరిగిన యుద్ధమునందు దెబ్బలు తగిలియో, చనిపోయియో, ఆస్ట్రియావారు 1500 మందినష్టమైరి. హతశేషులుకాలినోవకు వైపునకు మరలిరి. రెండవరోజున జరిగిన యుద్ధములో 500 మందికి నష్టము కలిగించి మాంటినిగ్రోవారు చాలమందిని ఖియదీలుగ పట్టుకొనిరి. వీరియొద్దనుండిన చాలసాధన సామగ్రినికూడ పట్టుకొనిరి.

హిందూ దేశపు సేనలు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 11:—ఇదిగదకు హిందూదేశము నందలి సేనలన్నిటికి సేనాధిపతిగ నుండిపోయిన సర్. ఓ. మూర్ డ్రేగ్ గారు లండను టైముస్పత్రికకు ఈ క్రిందివిషయమును వ్రాసిరి:—ఇది వరకు హిందూదేశమునుండి ఇతరదేశములకు పంపు సేనలకు కావలసిన వేచ్చని దస్తులను ఇతిర సౌకర్యములను గవర్నమెంటు వారు వెల్లికొల్పింజగ సఫలించేయుచున్నారు. కాబట్టి హిందూదేశమునుండి యూరోపుకువచ్చిన ఇండియను సైనికులకు సాహాయ్యము చేయదలచు కొన్నవారు, దెబ్బలతిన్న సైనికులకును చనిపోయిన వారి కుటుంబములకు, పిల్లలకును ధనసాహాయ్యముచేసిన బాగుండును. పంపదలచు కొన్నవారు ఇండియాలోని అడ్డుటెంటు జెనరలుగారి ద్వారా పంపవలెను.

క్రాంతసేన.

ఇంగ్లాండుదేశము నందలి వివిధ సేనలనుండి దిట్టమైన వారిని ఏరి యుద్ధమునకు పంపుటకు 14 వ పటాలమును సిద్ధము ముచేయుచున్నారు.

దక్షిణహిందూస్థానము

చెన్నపురి యుద్ధ సహాయనిధి.

కూనూరు అక్టోబరు 11:—చెన్నపురి యుద్ధ సహాయ నిధికి సహాయము చేయుటకే కార్డయిటు మందుసామానులు తయారుచేయు పిల్లలొకచిత్ర ప్రదర్శనమును యేర్పాటుజేసిరి. ఇది నన్ని సాయంకాలము కార్డయిటు ఫ్యాక్టరీ ఇక్స్ ప్లియోట్ గ్రౌండ్లో జయప్రదముగ జరిగినది. దలేగారి యాజమాన్యము క్రింద నెన్నియో ఆర్మిలు శ్రేష్ఠపర్వముగ నిర్వహించబడినవి. విలియము వీడ్డుఅను పేరుతో నొకబొమ్మ నిర్మింపబడి గురి పెట్టి కాల్చబడినది. చాల మంది పిల్లలు దానిచుట్టుచేరి కుండ్లు పొడుచుటకు ప్రయత్నించిరి. బెర్లిను నగరమునుండి వియన్నా పట్టణమునకు దిగివచ్చు యాత్రచేయబడిన దీని జండాలువొడ వ్రాసి, రాజభక్తిని కన్పరచుచు, ప్రేక్షకుల నెక్కించుకొని కొండచుట్టును వెళ్లి వచ్చినవి. ఇందుకు గాగా వీరినుండి కొంత సొమ్ము వసూలు చేయబడినది. లాస్సె మెహ

రియలుస్కూలు బ్యాండువాయింపబడెను. హమిల్టనుదొరసాని గారిని ప్రదర్శనమును ప్రారంభించవలసినదని కోరుచు, ఇంను వలన యుద్ధనిధికి సహాయము చేయుటయేగాక చిన్నపిల్లల హృదయములలో రాజభక్తి నాటుకొనునట్లు చేయవచ్చునని కంన్నిలు బిలింగుటనుగారు, సెలవిచ్చిరి. పిట్టిగరల్లు, అడమ్సు దొరసానిగార్లచే నేర్పబడిన చిన్నపిల్లల సంగీతముతో నాప్రదర్శనము ముగింపబడినది. ఈ ప్రదర్శనమువలన చాల సొమ్ము వచ్చినది.

సిమ్లా

అప్పురు ఇండియా బ్యాంకు.

సిమ్లా అక్టోబరు 10: అప్పురు ఇండియా బ్యాంకుస్థితి గతులను గురించి, కార్యనిర్వాహకులు కొన్ని సంగతులను తెలియజేసిరి. భాగస్వాములకు రావలసినసొమ్మును, నిలవవేసి కొనిన వారికి రావలసిన ధనమును పూర్తిగ నిచ్చివేయగలరట.

బిరుదును తొలగించుట.

సిమ్లా అక్టోబరు 10:—ఇండియా కెబ్లెలో నిట్లు ప్రకటించబడినది:— చెన్నపురిలోని గలాము మహమ్మదుగారి ప్రసర్తన సరికలేనందున భానుబహద్దరు బిరుదును తీసివేయబడినది.

రాజప్రతినిధిగారి కుమారుడు.

నైర్యసామర్థ్యములకు గౌరవించుట.

సిమ్లా అక్టోబరు 11:— శ్రీశాస్త్రి సార్యభౌమునియొద్ద నుండి, మనరాజప్రతినిధిగారి కింతిలవాస్తవచ్చినది:— మన రాజప్రతినిధిగారి కుమారునకు యుద్ధములో దెబ్బలుతగిలినది. వరుసగా మూడుదినములు శత్రువు ఫిరంగులుప్రేల్చి గుండ్ల వర్షముకురిపించి యెన్నియొకప్రయత్నములు కలుగజేసినప్పడు మీ కుమారుడుచూపిన నైరసామర్థ్యములకు మెచ్చుకొని. డి.ఎస్. ఓ.అను బిరుదునునిచ్చుచున్నాను. వీరికి తగిలినదెబ్బ నయమగుచున్నది.

వైస్రాయిగారు.

యుద్ధవార్తలు.

సిమ్లా అక్టోబరు 11:— 9 వ తారీఖున బెల్జియము సేనలు ఆంట్వర్పునగరమును వదిలివెళ్లినమాట నిజమేనని ఇంగ్లీషు దొర తన ము వారు వైస్రాయిగారికి తెల్లిగ్రాము పంపినారు.

బొంబాయి.

మల్ జాన్టీమరు.

బొంబాయి అక్టోబరు 10:—ఆస్ట్రియానుండి టపాలతో మల్ జాన్టీమరు శనివారము ఉదయము బొంబాయికి వచ్చినది. నేటిమధ్యాహ్నము టపాలువేసికొని ఇంగ్లాండుకు వెళ్లును.

సర్ నారాయణచంద్రా వార్కరు.

ఇందూరుదివాను పనికి రాజీనామా యిచ్చుట.

బొంబాయి అక్టోబరు 11:— సర్ నారాయణచంద్రా వార్కరుగారు ఇందూరు దివాను పదవికి రాజీనామా యిచ్చి రని చెప్పుచున్నారు. వీరు బొంబాయి హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి పదవిని చాలించుకొని 1913 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ లో నెలకు 5 వేల రూపాయల జీతముమీద నీయుద్యోగములో ప్రవేశించిరి. సర్ నారాయణ చంద్రవార్కరుగారు దివానుపదవి రాజీయిచ్చి బొంబాయిలోనున్న న్యాయమూను చేరినారు.

అర్ధశాస్త్రము—సంఘశాస్త్రము

బొంబాయి అక్టోబరు 11:— ఇండియా దొరతనము వారు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమునకు ఏప్రిల్ 12 వేయ సాయలు సాహాయ్యము చేసెదమని చెప్పినారు. ఇందులో కొంతదెబ్బపెట్టి బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమువారు అర్ధ సాంఘిక శాస్త్ర పరిశోధనాలయమును పోషించుటకు అంగీకరించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రము.

పోలీసు ఇనస్పెక్టరు జనరలు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 10:—మానసియలగు డాక్టను ప్యెయిలుగారు మొన్న శుక్రవారము సంయుక్తరాష్ట్రముల పోలీసుఇనస్పెక్టరు జనరలుఉద్యోగమునందు తిరిగి ప్రవేశించిరి వీరిమధ్య నెలపుపుచ్చుకొని ప్రస్తుతము పనిలోచేరిరి

వివరములకు దొంగతనపు కేసు

అలహాబాదు అక్టోబరు 11:—వివరములకు దొంగ తనపు కేసులో 8 గురు సాక్షులు విచారించబడిరి. బ్యాంకుకు నిధివరకు నాకరుగనుండి మహమ్మదు అనునతని భాగ్య తన సాక్ష్యములలో ఓట్లు చెప్పెను:—నాపేరు, ముసామతు హాలిమా, వాలీమహమ్మదు, అబ్దులు సామదు బ్యాంకు ఉద్యోగముగా కనరు ను విప్పి నోట్ల సగముముక్కలను తీసికొనిరి. ఈసరి వాలీమహమ్మదునివాసములో జరిగినది. ఇతడు బ్యాంకు ఆవరణములో కాపురము. తరువాత వీనిని గోడకన్నములో పెట్టి వైన మళ్ళుల్లాసిరి. అంతట కొంత సేపయిన తరువాత ముద్దాయి వాలీమహమ్మదు నోట్లనుతీసి పోయెను. కేసు 22 వ తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

బర్మా

లైట్ నెంటు గవర్నరుగారు

అలహాబాదు అక్టోబరు 10:—వీరు నానిటాలలో 16వ తేదిని బయలుదేరి, రామగరు, ఛేనాలీలను దర్శించి 21వ తేదికి అలహాబాదు చేరుదురు.

బర్మాపోస్టుమాస్టరు జనరలు

బర్మా అక్టోబరు 11:—డెల్టాయు. సగరుల్యాండుగారు త్వరలోనే బర్మాపోస్టుమాస్టర్ జనరలు ఉద్యోగములో ప్రవేశించుదురు వీరు ప్రస్తుతము సెలవుపొందున్నారు.

ఉర్దూను దేశీయులను పట్టుకొనుట.

రంగూను అక్టోబరు 10:—కలకత్తానుండి రంగూనుకు స్త్రీమరులుపోవుమార్గము సురక్షితముగనుండుటచే పదిపందెండు స్త్రీమరులను పైగా యిక్కడకు వచ్చినవి. ఎల్లాహాదు అను నాశ్వేదేశపు స్త్రీమరుకూడ నేడిక్కడకు వచ్చినది. దీనినివాద నిద్దరు జర్మనీదేశీయు లుండిరని తెలిసి పీరినిపట్టుకొని పోలీసు కమీషనరుయొద్దకు తీసికొనిపోయిరి.

పంజాబు

పంజాబు సంగీత సంఘము.

లాహోరు అక్టోబరు 10:—హిందూస్థానీ బ్యాంకుకు సంబంధించిన దొలకురాయిగారు పంజాబు సంగీత సంఘము నకు, మేనేజింగు డైరెక్టరుగ నున్నారు. ఈసంఘమును యెత్తివేయుటకు, న్యాయమూర్తి హావీలాలుగారు నేడు విచారణముగా ఉత్తరువుచేసిరి.

కోర్టు వ్యవహారములు.

న్యాయమూర్తుల యాసాన నిర్ణయములు.

ఈవారమునం దీక్రిందినిర్ణయముల ననుసరించి హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులు పనిచేయుదురు. మొదటిఅప్పీల్లను పరిష్కరించుటకు రెండవ అప్పీల్ లో కోర్టు లుండును. ఒక్క దానిలో అక్టింగు చీఫ్ జడ్జి, జడ్జి శేషగిరిఅయ్యరుగారును. రెండవదానిలో శంకరనాయర్, పైకో సర్ గారును, పనిచేయుదురు. మూడవ అప్పీల్ లో కోర్టులో ఎయిలరు, హాసేగార్లు క్రిమినల్ అప్పీల్లను, రెండవ అప్పీల్లను విచారించుదురు. ఓట్లు షేల్లు తయార్చిగార్లు న్యాలస్ అప్పీల్ లో కోర్టులో రెండవ అప్పీల్లను, మిసలేనియస్ అప్పీల్లను విచారించుదురు. మొదటి మూడుకోజులు మాత్రము సహజీవయ్యరు, నేపీయరుగార్లు అయినద ఆపై అప్పీల్ కోర్టులో రెండవ అప్పీలుకేసులను విచారించుదురు. పిమ్మటరెండవకోజులును ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ చెరి యొకకోర్టులో కూర్చుండి, అడ్మినిస్ట్రేషని మిసలేనియస్ పనిని చూతురు. బేక్వెల్, కుమారస్వామిశాస్త్రిగార్లు ఒరిజినల్ సైడులో పనిచేయుదురు. బేక్వెల్ గారు సోమవారమునాడు ఇత సార్వైక్ సీ కోర్టులోను, కుమారస్వామిశాస్త్రి గారు బుధ వారమునాడు సారాంశముల కోర్టులోను పనిచేయుదురు.

వైసెంటుదొరసానిగారి ప్రసంగము:—రేపుసాయం కాలము 6 గంటలకు తిరువల్లిక్కేటి హిందూహైస్కూలు హాలునందు అనివేసెంటుదొరసానిగారు “స్వతంత్రములు, విధులు” అనువిషయములనుగురించి ప్రసంగముగావించురు. న్యాయమూర్తి సహజీవయ్యరుగారు సభాధ్యక్షతను వహించురు.

మదరాసు హైకోర్టు.

[న్యాయమూర్తి బేక్వెల్ గారు.]

న్యాయవాదుల వివాదము.

1910 వ సం॥ వ క్విల్స్ తాతాచారియరుగారు మదరాసు లాటరీముకు ఎడిటరుగ నుండిరి. వక్కిలు కె. రామ చంద్రయ్యరుగారు ప్రొఫ్రయిటరుగ నుండిరి. ఆసంతృప్తమున ప్రొఫ్రయిటరుగారు ఎడిటరుగారికి కొన్ని పుస్తకములు, కొన్ని మేగజీన్లు మదరాసు లాటరీముకు సుపుటములు కొన్ని మున్నగువానిని ఇచ్చియుండిరి. వానినిగూని, వారి విలువ రమారమి మూడువేల రూపాయల చిల్లరనుగాని రాబట్టుకొనుటకు రామచంద్రయ్యరు గారు తాతాచారి యరుగారినిద దావాతెచ్చిరి. తనకుచేరవలసిన జీతమును కాంట్రాక్టువరత్తులకు భంగము కలిగించినందున, తన కేర్వడి ననప్తమును చేరి సుమారు నాలుగువేలరూపాయల చిల్లరను పొందుటకుగాను తాతాచారియరుగారు రామచంద్రయ్యగారి మీద కాంట్రీ పిటీవక్ దాఖలుచేసికొనిరి. విచారణ జరిగెను. పుస్తకములను, లేదా వానివిలువ 400 రూపాయలను, తనవద్దనుండు మేగజీన్లను, జుల్లెను, లేదా వానికెగురు రూ॥ 25 లను లాటరీముకు వెనకటిసంచికలను, లేదా, వానివేల రూ॥ 800 లను నీతీరున వారి కియ్యవలయునని యుత్తరు వొసరిరి. ప్రతివాది వాదిమీద తెచ్చిన దావాకు కాలదోషము కలిగినను కారణముతో న్యాయమూర్తిగారు దానిని ప్రోసివేసిరి.

[న్యాయమూర్తి: కుమారస్వామిశాస్త్రిగారు.]

ఒక మేజిస్ట్రేటుగారి అక్రమ చర్య.

56 రూపాయలుగల రూకలనుండి, రెండుపాత్రలను, ఒక కువాలను ఒకయింటినుండి దొంగిలించినందులకై మచిలీపట్టణం కుటుంబశాస్త్రీయనునాతడు మచిలీపట్టణం స్టేషన్లో సబ్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో చార్జి చేయబడెను. ఈదొంగతనము కడవినక్రింద వరీసెల 20 వ తేదివ జరిగెను. మరనాడే విచారణ ప్రారంభమాయెను. మేజిస్ట్రేటు గుబ్బరావుగారు విచారణ సంతయు నొక్కరోజున ముగించి, సాక్షులను రప్పించుకొనుటకుగాని వక్కిలు సేర్పాటుచేసికొనుటకుగాని ముద్దాయి కవకాశ మొసకయె, యాతనికి ఒక్కవేల కఠినఖయదు విధించిరి. బందరు డివిజన్ డిటి మేజిస్ట్రేటుగారికి అప్పీలు పెట్టుకొనగా, వారు రూకలనుండి దొంగిలించినది సందేహముగనున్నదిగాని తక్కిన వస్తువుల దొంగతనము స్థిరపరచబడినది యభిప్రాయ పడి లై ఖయదు ఏడురోజులకు తగ్గించి, 15 రూపాయలు జరిమానా విధించి, యా జరి మా నా ను ఇల్లించినయెడల మరి పదునైదురోజులు ఖయదు ననభవించవలయునని తీర్పుచెప్పిరి; ముద్దాయి ప్రస్తావన వస్తువులను తీసుకొనిన సందర్భ మెట్టిదైనను, అతనిచర్య దొంగతనముతో తుల్యమగుచున్నది వారు అభిప్రాయ మొసగిరి. అందుమీద హైకోర్టుకు రివిజన్ పిటీవక్ పెట్టుకొనబడెను. సబ్ మేజిస్ట్రేటు గారి విచారణ చాలనూత్తుముగనూ, అక్రమముగను ఉన్నదనియు, ముద్దాయిచర్య చార్యమును పోలుచున్నదను డిటి మేజిస్ట్రేటుగారి యభిప్రాయమునకు తగిన ఆధారము లేదనియు ముద్దాయిపక్షమున వాదించబడెను. ఇప్పటికితను రద్దు పరచి, వ్యాజ్యమును మరల విచారించుట కుత్తరు వొసగుట యుక్తమని సబ్జిక్ ప్రాసిక్యూటరు సలహా నొసగిరి. కాని, ఈ వ్యాజ్యము పునర్విచారణకు తగినదికాదని కుటుంబశాస్త్రీపక్షమున వాదించబడెను. న్యాయమూర్తిగారు ముద్దాయికి విధింపబడినఖత్తును రద్దుపరచి, జరిమానావైకమును త్రిప్పించిచ్చివేయుట కుత్తరు వొసగిరి; మఱియు, సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారి అక్రమప్రవర్తనకు గురించి రిపోర్టుపంపుటకు కృష్ణాజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిని కోరియున్నారు.

పోలీసు కోర్టులు.

బాల్లిటవుక్.

లై సెక్సు లేకయే, పన్ను చెల్లించకయే 218 కులముల స్త్రీమందును గుప్తముగ తీసికొనివెళ్లుచుండగా, నీ నెల 9 వ తేదినా దొకరంగూన్ స్త్రీమరమీద నరెన్ద్రకాబడిన గోవిందక్ అను పడవవానికి మేజిస్ట్రేటుగారు అజునెలలు కఠిన ఖయదు విధించిరి.

ఆస్త్రియా దేశము.

ప్రజల భీతావహము.

వియన్నాలో డెయిలీ మెయిలు పత్రికా విలేఖకు డొకడుండెను. అతని నచటినుండు ప్రభుత్వమువారు మిలను నకు గెంటివేసిరి అతడిటుల వ్రాయుచున్నాడు. ఆస్త్రియా సామ్రాజ్య మతి విశాలమైనది. స్వాధీనపరచుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారికి సాధ్యముకానిది. అప్పులకుప్పుయ్యున్నది. తన కిష్టము లేకున్నను యజమాని యడుగుల గురుతులనుబట్టి నడచి పోవు పెంపుడుకుక్కవలె, నారాజ్యము తన కిష్టములేకపోయినను జర్మనీవారివలన సంగ్రామమున కీడ్చబడియున్నది. తత్కారణమున నచటి ప్రజలు భయవిహ్వల లయ్యున్నారు. వ్యవహార నిగ్వహణ మల్లకల్లాలముగనున్నది. అదేశ సైనికులు నిరుత్సాహముతో సంగరమున కేగియున్నారు. కొందరు బహిరంగముగ నే తిరుగబడిరి. వారి యుత్సాహమునకు తగినవిజయ మే వారికి రణరంగమున సిద్ధించినది. రష్యను బలము లాస్త్రియా సేనలను చితుకగొట్టి యుత్తరభాగమునకును తూర్పునకును వెనుకకు తరమివేసినవి. సెర్బియనులును, మాంటెనీగ్రనులును దక్షిణదిశకు తరమివేసిరి. ఆస్త్రియాదేశ పరిపాలనమునలనే వారి యుద్ధ క్రమము గూడ తల్ల క్రిందుగ నే యున్నది. వారి సైనికులు ప్రారంభ మండే క్రమ భంగిలేకుండ గుంపులుగుంపులుగ రణముఖంబున నడుగుపెట్టుచుండిరి. క్రమభంగిని వారిని తాకవచ్చిన శత్రుసేనలను చూడగనే వారికి కళశశము జనించెను. కళమువలన కార్యక్రమము చెడెను. వారిలోపములనుకనిపెట్టి శత్రువులువారినుంటడాకి చిన్నాభిన్న మొనరించి తరిమివేయుగలిగిరి. “క వ ము నొ క దానిని మెడకుగట్టుకొని జర్మనీదేశము సంగ్రామమునకు దిగినదని” యొక రాజనీతికోవిదుడు చెప్పియుండెను. ఆశవమే ఆస్త్రియాదేశము. అనీతికోవిదుడు యథార్థము నేపలికెను. సైనికులకు యుద్ధముచేయుట కంగీకారములేదు. ఆస్త్రియా హంగరీ సామ్రాజ్యముననున్న వివిధజాతుల వారందునగూడ సైన్యమునచేర్చుకొనబడిరి. కాన సైన్యములకు దేశభిమానమును జాతీయోత్సాహమునుచెడియున్నది. స్థానిజాతీయులకు స్థానితతోపోరుట కంగీకారములేదు. విడిప్రజలను సన్నీలతో పొడిచి ప్రభుత్వమువారు బలవంతమున సైన్యములో చేర్చి సంగ్రామమున కంపుచున్నారు. తక్కినవారు ప్రాణభీతివలననైన విధేయులై యుందురను తలంపుతో ప్రభుత్వమువారు తిరుగబడిన వారి నెందరినో కుపాటలతో కాల్చి చంపుచున్నారు. పశువుల బండ్లలో క్రుక్కబడిన పశువులవలె నిట్లు తమ కిష్టము లేకున్నను బలవంతముగ బండ్లలోనికి నోయబడిన సైనికులతో క్రిక్కిరిసియున్న రైలుబండ్ల ననేకమునేను చూచితిని. ఆబండ్లలోనున్న సైనికుల ముఖలక్షణములు! ఉత్సాహావింహితములై కోప ఘూర్ణితములై యున్నవి. యుద్ధ రంగమున వెనుక తలెట్టున నున్న సైనికు లధికారులను కాల్చిచంపిరియు. కొందరు తిరుగబడిరియు కొన్ని పటాలములు పటాలములే శత్రువులకు లొంగిపోయినవనియును. విడివిడి పిత్తులచాలచోట్ల జరిగినవనియును సంగ్రామసీమ నుండి వార్తలు వినవచ్చినపుడు నాకచ్చెరువు కలుగలేదు. శత్రువులు మనసైనికులను స్వజాతీయులగునపు డింతకన్న సభకమేమి జరుగగలదు? ఇట్టి చిత్కరణలకు కుండుటకుగాను ఉత్తరముననున్న సైన్యములను దక్షిణమునకును, తూర్పుననున్న సైన్యములను పశ్చిమునకును మరల నచటి సైన్యముల నీయుత్తర ప్రాగ్ధిశకును నొకమూలనుండి మరియొకమూలకు ప్రభుత్వము వారురక త్రిప్పసాగిరి. అందువలన సైనికులును వైరులును సహాతీయులగుట తప్పనని ప్రభుత్వమువారు తలంచిరి. కాని వారి కందువలన ప్రయోజన మేమియును కలుగలేదు.

ప్రస్తుతమందు ఆస్త్రియా సైన్యములు సంతృప్తముగ నోడిపోయినవి. సైనికుల సంతృప్తిని గూడ గలిగియున్నారని తెలియుచున్నది. పక్షసహిత మహాద్రవితో రష్యను సేనావారము గెలిపియామీదుగా వియన్నా నగరమువై పడవోపుచున్నది. రష్యనులు దాహ్యాయుధమీద పంపిన సైన్యసహాయమున సెర్బియనులు మరల కోలుకొని ఆస్త్రియావై వాడివెడలుటకుగూడ సిద్ధపడుచున్నారు. బోస్నియా ప్రజలు తిరుగబడిరి. నావికా సైన్యములు ముట్టడించునేమోయని బ్రీట్టు ప్రజలుకొర ప్రాణములతో నున్నారు. బ్రెంట్ నో యిట లీ వారి కొర కెదురుచూచుచున్నది. బెల్గేడు పట్టణము నాడు గుల్లసైన్యము లింకను ముట్టడించుచునే యుండుటవలన ఆస్త్రియనుల శక్తిహీనత ను స్పష్టమగు చున్నది. ఆస్త్రియా ధనహీనసీతియ ఎందుకయేగాక సప్తలలో గూడ మునిగియున్నది. ఒకమేమియును జరుగుటలేదు. ప్రభుత్వమువారి కకంగూడ ఋణము పుట్టుకుండుచున్నది.

భావనిగ్రహము.

డా॥ బి. వెంకటగిరి సేవకావత్రిక క్రిస్తు వ్రాయుచున్నాడు:--

ఈ గ్రహముయొక్క సకలవర్ణము భావభేద సంభవములు. ఈకలము భావభేదమువలన గలిగినది. ఇతర కారణములవలన గలగలదు. లోకవ్యాప్తమైన సంతాపము, క్షేమము, భయము, విషాదము, గణనాతిశయమైన ప్రభాతురంగమంబుల విచ్చిన్న గాత్రంబులు, పూచిదగ్ధము, అనేకలక్షల మానవుల దుఃఖము, ప్రజాత్యయము, మిథ్యాదర్శనమువలన విచారభూయతకును స్థూలఫలములు మాత్రమైయున్నవి. మనము యుద్ధముచేయు గడంగుట, దురభిప్రాయ పరంపరలను రూపుమాపుటగాని జాలిన రూపుమాపుటకు గాదు.

గర్వము, కక్రప్రలాపము, దౌర్జన్యభిమానము, వారు లోకాభివృద్ధియును వహించుటకై నిర్మితమైన యుత్తములని గోవిందులు అర్హులగుటను బోలిన సామాన్య గ్రంథకర్తలు చేసిన కుత్సితోపదేశములు, డెల్ బ్రూకు, బరక్ హార్డింగ్ లింగ్రంధకర్తలు లాభప్రాప్తికై చేసిన ద్రోహకాటిల్యా యత్నములైన నీచప్రస్తావనలు, కయిజువేవధారణ సామర్థ్యము, మాతృభూమిని రైతునదిని గొనియాడెడి ఉద్దేశభరితములైన రెండు శీతలములు నొకజాలిన నావహించుటవలన మనయుద్ధమునకు దిగితిమి. ఈ విషయములు యుద్ధోపకరణ నిర్మాణ సంఘముల వ్యాపార పరాయణత్వముతోను బుద్ధిహీనుల దురభిమాన దుర్బలత్వముతోను గలిసి మహోపద్రవమును లోకముపై వదిలినది. ఆమహోపద్రవపు పరిమితిని నిర్ణయించుటకు మనము సమకట్టలేదు. లేఖన సామర్థ్యము లేని దండనాయకులు, దీర్ఘకంచుకములను ధరించిన పండిత మృత్యులు, దురాశ్వులైన లేఖకులు, భావవికేతలును మహోపద్రవ పృథ్వును సద్గీర్ణించి దానిని వేగ పటమచున్నారు. వారు భావజనకులు. వారుద్రోహముజూపిరి 'హిందు' అని మెల్లగాననిరి. వారిపుడు లోకమును ప్రళయమునకు నడుపుచున్నారు. ఉన్నతి భావావస్థయందు దైవము వాతావరణములను నయిదార్గల వినోదార్థమై నియమించి నటులున్నది.

మానవజాతి కర్తవ్యము రణరంగ ధర్మమును సంపూర్ణిగ నతిక్రమించినది. దెబ్బదిలక్షల జనులు యుద్ధనావలతోను, క్షేపణులతోను, తుపాకులతోను, ధౌర్జన్యతోను, ప్రాణముతోను ఆజాడ్యమును నుపశమింప జేయజాలరను సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించి వ్యాప్తిపజేయవలసిన మహత్కార్యము. ఈజర్మనుల మానసంబులందు సాధుభావమును నెలకొల్పుట మానవ జాతికి ముఖ్యకర్తవ్యము. ఆసాధన సామగ్రివలన మానవుల మానసంబులందు యొక యుద్ధమును మాత్రమే కాక సమగ్ర సంగ్రామ భావమును నాశనముచేయ వలయును. వార్తా ప్రతికలవలన, గ్రంథములవలన, ఉపన్యాసములవలన గలిగిన ఫలమును వార్తాప్రతికలు, గ్రంథములు, ప్రసంగములు నిర్మాతలముచేయగలవు. గ్రంథభావశృంగారములను విషయభావశృంగారములను నెవరును భ్రమపడజనదు. తుపాకులు జనులను మాత్రము చంపును. క్రొత్తజనులు తరువాతను బుట్టుచుందురు. మనకర్తవ్యము భావములను రూపుమాపుట. ఈసంగ్రామము యొక్క చరమసంకల్పము నూతనభావప్రచారము. ఆభావ ప్రచారమువలన మూడాభిప్రాయ వివాదము నూతనాభిప్రాయ నిర్మాణముగావలయును. ఈభావవ్యాప్తకై ప్రాజ్ఞులు పని బాంధవసియుందురు.

నేను భావప్రచారమును నిర్దేశించినపుడు నా గృహ మీదెల్ల స్థాపించిన భావమును నేను తలపెట్టుటలేదు. యుద్ధము లాభిప్రదముగాదని ఆమహోపదేశము ప్రకటించుచున్నది. యుద్ధాగ్రంథములను గురించి చేసిన సమపదేశములలోనిది యొకటి యెయింపజనకును దౌర్జన్యమును మనోహరమును వైదగిగనున్నది. బీభత్సవంతునిజముగ నుపయోగకరమైన యోధయమువలన నులాభము లుగదు (పేరునిచ్చు) సౌజన్యము. కళిలాభకార్యములు. సాధున దైవముత్తము నీతిమార్గముగాదు. ఉదారస్వభావము ఖలులక్ష్మిని పూజింపదు. తుదాత్ముల ఈవాదమువలన నేమిలాభము? ధర్మాత్ముల కసహ్యమునుగలిగించును. యుద్ధము లాభిప్రదముయినను గాక పోయినను మోరము, వికృతము, అంతములేన మనోజ్ఞ మోపభావములకు నాశనమౌతువు. సామాన్యరాష్ట్రక దెబ్బయను కాపుపడెలిని ప్రగల్భపరాయణుడైన బిల్వమర్యాదు చంపుటకై చిన్నిపిల్లలగు స్వల్పభోజన సామగ్రి అగ్నియగోళము కిందికి పోయియునుగలయును తలంపునకు వచ్చినపుడు యుద్ధముయే లాభలాభముల నెవరు పొటించెదరు? యుద్ధమునకు కృష్ణ చంద్రమునకు మంచి

వడ్డిగట్టినను నదయవ్యాధయలకు తక్కువ గర్వముగ నుండగలదా? యుద్ధ మనస్యము దురాధాన్యము. యుద్ధము, యుద్ధ సన్నాహము, పన్నులు, రణక్షేత్రము, స్వతంత్ర కృతసాయ నిరోధము, బీభత్సవ్యాపార సంభవము నిరోధము, బహువచన జర్మనలుపరమసామాజికులుగ నెన్నదగినసామాన్యవైద్యకవచ ధారుల కనువర్తము, మానవులకు సహింపరాని క్షేమముగ బరిణమించినది. దెబ్బయము, ప్రాన్య, బిటను యశోప్రాప్తిగాని లాభముకొరకుగాని యుద్ధముచేయుటలేదు; రష్యా దేశములు వర్తించుచున్నదని నేను నమ్మును. అనేకసంవత్సరములు యుద్ధము నాపుటకై చేసిన కృత్యప్రయాసములు నిమల్న మగుటవలన లోపావిష్టలమై యుద్ధమును జేయుచున్నాము. జీవితమునం దాశల సాధుజర్మనుల సంతాపమునంటిది మన సంతాపము. జర్మనముతలు వారి ప్రియముతులును, జర్మన సతులు వారిప్రియులును, సామగ్ధ్యములేనిదండనాయకుల కష్టములకును వికలాంగత్వమునకును మరణమునకును పాలుపడునపుడు గలిగెడి సంతాపమే మనసంతాపము. ప్రవృత్తుల భావములకు బ్రతికూలమైన మనవాద ప్రచారము నికృష్టమైన ద్రవ్యలాభవాదము గాదు. మానవస్వభావమునకును మానవబిజ్ఞమునకును విమర్శనాస్వము. జర్మనల భావములను మనము నిర్మూలము చేయవలయును. ఈయుద్ధ సంబంధమైన మన ప్రజాభిప్రాయములను మాన్యము లేనివానినిగ జేయవలయును. ముఖ్యముగ లాభము నపహరించుటకై జర్మన వ్యాపారముపై ధ్వజమెత్తదలచిన మనప్రజలను వారిసంకల్పమునుండి మరల్చవలయును. ముందెప్పుడును యూరపునం దొకజాతి వేరొక జాతిగాని భావముగాని నిర్బంధించగూడదను నిశ్చయముతో మనము యుద్ధము చేయుచున్నామని చాటవలసి యుండును. కార్యసాధనమునకై ఏదెల్ల గుణితముచేసిన లెక్కలు పనికిరావు. సైన్యవిన్యాసములను బరిశీలించు జర్మనచక్రవర్తి పటమును తెలివిలేనట్టియు పొడవైన నట్టియు ముఖముగల యవ గాజుపటమును, కాపిదగ్గరనుఖును ననుభవించుచుండెడి హ్రాపువంశస్థాపకుని పటమును నొకవైపునను రణరంగమునందు చంపబడిన యూదులపటములను వికలాంగుల పటములను, నిర్బంధింపబడిన స్త్రీపురుషుల పటములను, తగులకెట్టబడిన గృహ గ్రామనగరపటములను రెండవపక్కనుజూపుచుభిభత్సకరముగ యుద్ధముయొక్క సకలవర్ణములను దెలుపవలయును. ఇటులు చిత్రితములైన భావములకు జర్మనులకు, అమెరికనులకు, పరానులకు, ఆంగ్లేయులకు, దక్షిణులకు, ఇటాలియనులకు, దెలుపవలయును. ఈదౌర్భాగ్యస్థితిని ననేకరాజ్యములు వ్యయ భారమును వహించియున్న నంతిమునొందించ వలయును. సశేషము.

సంఘసంస్కరణము.

[కొచ్చర్లకోట వెంకట్రామయ్యగారు.]

మన ఆంధ్రదేశమునందు సంఘసంస్కరణబీజము నాటికవారు. శ్రీ రావుబాద్ శంకరుకారి వీరేశలింగము పంతులవారే యుపాధిపతి సందేశములేదు. ఈవిల్లము నాటబడి రమారమి ముప్పదియేండ్లయినది. ఆప్పటినుండియు ఇప్పటి వరకు ఈయుద్ధ మేమైన వృద్ధి నొందినదాయని విచారింప కొన్ని విషయములలో చివరకు ఏమియులేదని నడువ సాహసించవలసి వచ్చుచున్నది.

బాల్యవివాహము లనగ హేతువులనియు యువతీవివాహము లాచరణీయములనియు, స్త్రీవిద్య అత్యవశ్యకమనియు, వితంతుదాహము లనుష్ఠేయములనియు, అంతశ్శాఖాసమ్మేళనము విధాయకమనియు మున్నగువిషయములు గంభీరముగా చతురముగా అందముగా యుక్తిప్రయుక్తులతో ఆదర్శముముగా విమర్శింపబడినవి. ప్రతిసంవత్సరము దేశీయ, రాష్ట్రీయ, మాండలికసభల కనుబంధములుగా నీసంస్కరణసభలు నెలకొలుపబడినవి. జరుగుచున్నవి. క్రొత్తక్రొత్త అగ్రాసనాసీనులు గంభీరోపన్యాసము లిచ్చుచున్నారు. బల్లులు బ్రద్దలగుచున్నవి. చెవులు చిల్లులుపడుచున్నవి. వక్రలకు నోరు నొచ్చుచున్నది. శ్రోతలకువిసువు జనించుచున్నది. ఈ సభల కొరకు కొంతద్రవ్యము వెచ్చింపబడుచున్నది. చెసినతీర్మానములే చేయుచున్నారు. చెప్పినవానినే చెప్పుచున్నారు. కాని నిరుగచేసినసభకును ఈ సంవత్సరము జరిగినసభకును నడుమను వెనుకటిసభలో చేయబడిన తీర్మానముల నమలులొ దెట్లుటయం దెంతపనిజరిగినదియు నింతవరకెవ్వరును కనిపెట్టుచుండుటగానము. బల్లులు బ్రద్దలగుటకు గ్రుద్ది చెప్పినవారే చేయుటకు వెనుదీయుచుండగా తదితరులసంగతిని వేరే వ్రాయవలయునా? ఎంతకాల మినటన? రాజకీయవ్యవహార

ములు మనతరముకావుగాని ఈవిషయములలో మనకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున్నదే! ఇట్టి స్వాతంత్ర్యమునే ఉపయోగపరచుకొని లేకపోవుట సిగ్గుచేటు. ఇట్టివారు ఏ మొగము పెట్టుకొని 'మాకు ఆచార్యులనియ్యండి ఈచార్యులనియ్యండి' అని ఇతరుల నడుగుచున్నారు?

వేదోక్తకర్మలయందు మనవారు అగ్ధము తెలియని చిలుక పలుకులనదగు మంత్రములను కాస్తార్థము ఏకజుప్తపెట్టి తప్పనిసరియగు కర్మలనుజరుపురీతిగా నీసభలు మనకు సిద్ధించినట్లు తోచుచున్నది. (తద్దినములవలె). ఈసభ లిట్లు జరుపుట మాత్రము మనకు విధాయకముగా తుదకు పరిణమించుచున్నది. ఎంతకాలమునకును ఆచరణలోనుంచని తీర్మానములను చేయుచు సభాభవనము వెలువడినతోడనే అన్నియు మరల యథాస్థితిలోనుండువారి కేసభతయలకు? క్రియావివరీతములగు నీసభలను జేయుటకంటె వీరిని పూర్తిగా కట్టిపెట్టి యూరకొనుట ఉత్తమమని రూఢిగా చెప్పగలను.

నాకు అట్టిచిహ్నుగలదు. నాకు ఇట్టిచిహ్నుగలదు. అసినడివి తప్పించుకొనజూచువారిని ఏమనిపిలవలేనో తెలియకుండునున్నది. ఎవరైనను ఏపనియ్యవలెచేయుటకు కొంతకాలముగడుపు కావలసియుండుట విధియే. అయితే ఆగడువెంతకాలము? ఎన్ని జన్మములు? ఎన్ని యుగములు?

మామూలుచర్యార్థ ననుసరించి ఈమాసమున ఏలూరులో కృష్ణమండలసభ జరుగనున్నది. అగ్రాసనాధిపతి ఎన్నుకొనబడినారు. దానికనుబంధముగా సంఘసంస్కరణసభకూడ జరుగునట. దానికిని అగ్రాసనాధిపతి ఏర్పాటుకాబడెను. కావున ఈసంస్కరణసభలో చేయబడిన తీర్మానముల నవలులో దెట్లుటయం దత్యంత శ్రద్ధతో తగినయోర్పాటులను జేయుటకై అగ్రాసనాధిపతిగారు కోరబడుచున్నారు.

ఎచ్చట జూచినను నవీనాచారపరాయణులే. తీర్మానములను ఉపపాదించువారే. నెకండుచేయువారే. సహృద్ద చేయువారే. ఆహూించువారే. తదనసరణముకా నడచు వారుమాత్రము నున్న. వెండివారివలెనచ్చి విందులుగడిచి వినదమలునుజూచి వెన్నుటకుమాత్రమే సభలుబాగుగా నుపయోగపడుచున్నవి. ఎట్టివిధములైన ప్రయత్నములవలన మనఆంధ్రదేశమున కీనింద తొలగగలదో అట్టికట్టుదిట్టములను జేయుటకై అగ్రాసనాధిపతిగారిని, తిమకులాభకరమైనట్టియు న్యాయమైనట్టియు పలువు రాహూదించినట్టియు యిదివరకే కొందరుదాహూతిన నట్టియు నష్టమేమియు కలుగనట్టియు దేశోద్ధరణ మార్గములైనట్టియు పనులను మీతిర్మానముల ననుసరించి ఆచరణలో దెట్లుటను సభితులను మిక్కిలిగా ప్రార్థించుచున్నాను. ఏవిధమైన బాధకములేని యిట్టిపనులను మనవారుకొరకు మనముచేసికొన లేనియెడల ఇక మనమెందుకు పనికివచ్చును? ఆలోచించుడు. నేను మీకు చెప్పవలసినంతవాదకముగాను.

Telegraphic News.

A statement regarding the position of the Bank of Upper India has been issued by the management who are confident of their ability to pay both the depositors and the shareholders in full.

On leaving Nainital on the 16th October, His Honour will visit Raigarh and Bhowalin Nainital district, before proceeding to Allahabad where he is to arrive on the 21st instant.

Mr. W. Sutherland on return from leave shortly takes up the appointment of Postmaster General, Burma.

The Hon'ble Mr. Douglas Straight on return, from leave resumed charge of the office of Inspector-General of Police, United Provinces, on Friday.

His Excellency the Viceroy has also received confirmation of a report that Antwerp was evacuated by the Belgian forces on the 9th instant.

All-India Weather.

SIMLA, October 11.—

The disturbance in North west India is slightly less marked to-day. It has caused numerous thunderstorms and rapid fall of temperature over Punjab. Rainfall has been more widespread in south of Peninsular region and in Burma. Rainfall has been local in Burma, East of the United of the Provinces, East and North Punjab, South east Madras and on the north Madras coast. A few falls have also occurred in Assam, Bengal, east of United Provinces, Mysore and Malabar. Principal amounts &c. :—Moulmein two inches; Bassorin and Mandalay one Bahraich and Sialkot half; Lahore, Bangalore and Trichinopoly one and Nellore one and half.

FORECAST:—An extension eastwards of rainfall in the United Provinces and into the West Bihar and a decrease over Punjab.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

THE FALL OF ANTWERP: FURTHER DETAILS.

A Great Victory For Allies.

MAGNIFICENT RESISTANCE OF BELGIANS.

OUR VICEROY'S SON HONOURED.

(REUTER'S AGENCY.)

So Antwerp has fallen sooner than was expected inspite of the most heroic conduct on the part of the Belgian defenders. It is also clear now that the Belgians were not left alone. British Marine brigades were also there by their side. Much advantage is not expected to be reaped by the enemy by the occupation of Antwerp. A telegram that announces an engagement near Wetteren between the enemy and the allied forces clearly indicates that the allies are doing their best to start operations in the campaign of re-capturing Belgium for the Belgians. It is to be expected that ere-long the allied armies on the left will be in continuous force from Lassigny in France to Brussels and to Antwerp in Belgium. The occupation of Antwerp has given the enemy a sense of elation. Two of their aeroplanes have dropped 20 bombs on Paris. The effects however have not been commensurate with the number. In the Aisne region also the Germans have attempted here and there very violent counter-attacks again and have again been repulsed. The allies are reported to have actually gained some advantages. The Arras region has now become the seat of the hottest fight. The Montenegrins are said to have gained very signal successes over the Austrians capturing as many as 1500 of them in one engagement.

GREAT BRITAIN.

Operations from 3rd to 8th Oct.

Eye-Witness's Report.

LONDON, October 10. H (9-30 P. M.)—

A Press Bureau report, by an eye-witness at Headquarters, says:—Comparative calm continued from October 3rd to the 8th. The days were warm and slightly misty. A bright moon at night hampered night attacks, and operations were almost confined to slight artillery fire, though on Monday the fifth three separate duels occurred between French and German aeroplanes. Two were indecisive and the French were victorious in the other, killing two Germans by a quickfirer. Another feature was a feat performed by some French soldiers who were coalminers. They drove a mine-gallery under an inaccessible German gun and blew it up.

Further Particulars.

LONDON, October 11.—

Further narrative of the eye-witness at the Headquarters issued by the Press Bureau is only notable for the remark that there is lull in operations on our immediate front pending general advance. The eye-witness describes at some length the nature of the country and dwells upon the German waste of ammunition.

British Casualties.

LONDON, October 10.—

The following casualties are announced:—

"Wounded."

Captain Boyall, West Yorks.

Second-Lieutenant A. F. Collins, Army Service Corps.

Lieutenant Spread, North Lancashires.

Captain G. Sadler, Third Dragoons.

Lieutenant F. E. Stobart, Eighteenth Hussars.

Major M. Welch, Royal Irish.

Captain J. H. Yardley, Inniskilling Fusiliers.

"Wounded and Prisoner":—

Lieutenant J. Miller, Inniskilling Fusiliers.

"Missing":—

Lieutenant S. Christy, Twentieth Hussars.

"Wounded" and Missing":—

Captain Broderip, Somerset Light Infantry.

Lieutenant W. Chisholm and Major E. R. Collins, East Lancashires.

Lieutenant F. Corbett Winder, Lancashire Fusiliers.

Lieutenant L. Comming and Second Lieutenant R.

Don, Black Watch.

Major G. Ewart, South Lancashires.

Second Lieutenant K. Henstock, Middlesex Regiment

Second Lieutenant, K. Hooper, East Lancashires.

Lieutenant Col. S. C. Jackson Hampshires.

Lieutenant A. C. Johnston, Worcestershire.

Lieutenant MacBryan, Somerset Light Infantry.

Captain R. Moody, Lancashire Fusiliers.

Captain R. P. Morrison, Royal Scots.

Major Lord Stewart-Murray, Black Watch.

Lieutenant O'Phiby, Somerset Light Infantry.

Lieutenant G. T. Rose, Hampshires.

Lieutenant R. Y. Sidebottom Lancashire Fusiliers

Lieutenant L. Sloane Stanley, Middlesex Regiment

Captain H. Sparenborg, Royal Lancasters

Captain H. F. Spence, Middlesex Regiment.

Lieutenant Stiven, Scots Fusiliers.

Lieutenant J. B. Taylor and Major F. Thoyts Somerset

Light Infantry.

Lieutenant R. Wafefield, Irish Fusiliers.

"Rejoined":—

Lieutenant B. Montgomery, Warwickshires.

"Wounded and Prisoner," German South-west Africa:—

Lieutenant C. La T. Jones, Engineers.

"Unofficially Reported Wounded and Prisoner":—

Second Lieutenant V. Phillips, Suffolks.

"Unofficially Reported Wounded":—

Major G. Bridges, Fourth Dragoons.

LONDON, October 11.—

The following list of officers killed, is issued:—

Captain G. Briggs Royal Scots, Second Lieut. E. R.

Macdonald Highland Light Infantry, Died of wounds

Captain R. Pepys Worcesters.

FRANCE.

The French Official Report.

LONDON, October 11.—(1-15 A. M.)—

A French communique issued at midnight says:—Only cavalry contacts have occurred southwest of Lille, but heavy fighting has taken place southeast and north of Arras.

The enemy made vigorous attacks on the Meuse of heights.

Cavalry fighting took place between La Bassée Armentieres and Cassel. It was much confused owing to the nature of the ground.

We have gained real advantages at many places north of the Oise and have also achieved marked progress in the region of Saint Mihiel.

Violent German Attacks.

Allies' Positions Maintained.

LONDON, October 11.—

PARIS.—A Communique of this afternoon states:—The "German Cavalry on our Left, who had seized certain passages of the River Lys, eastward of Aire, have been driven back. They retired yesterday evening to the region of Armentieres. The enemy attacked vigorously between Arras and Oise on the right bank of the Ancre, without making progress. We made slight progress in the centre north of Aisne, particularly northwest of Soissons. Between Craonne and Rheims the German night attacks have been repulsed. There is nothing to report between the Rheims and the Meuse. The enemy attacked very violently in the Aprement region, east of Saint Mihiel on the night of the ninth. On the tenth Aprement was taken and retaken, and remains in our hands. There is no change in Lorraine and Vosges. Thus everywhere we have maintained our positions.

ALLIES.

Allies' Great Victory.

20,000 Germans Defeated.

LONDON, October 11, (6 40 A. M.)—

It is reported that an Anglo French force repulsed twenty-thousand Germans on Saturday morning at Quachtrecht near Wetteren

BELGIUM.

The Fall of Antwerp.

DEFENCE SUPPORTED BY A BRITISH FORCE.

Admiralty's Statement.

LONDON, October 11.—(1-15 A. M.)—

The Admiralty announces that, in response to an appeal from the Belgian Government, one Marine and two Naval brigades, with some heavy guns, the whole under General Paris, were sent to participate in the defence of Antwerp during the last week of the attack.

A Ruthless Bombardment.

Till the night of the fifth the Belgian army and the Marine brigade successfully defended the line of the Nethe river, but on Tuesday morning the Belgian forces on the Marines' right were forced to retire, and consequently the whole defence was withdrawn to the inner forts. This enabled the enemy to plant batteries and bombard the city. The inner line of defences was maintained on Wednesday and Thursday, the city enduring a ruthless bombardment.

British Losses Slight.

The behaviour of the British force was highly praiseworthy, and, owing to the protection of entrenchments its losses were probably less than three-hundred out of a total of eight-thousand.

The defence could have been maintained longer, but not long enough to allow of adequate forces being sent for relief without prejudicing the main situation.

Belgian Courage.

The enemy also began on Thursday to press strongly on our line of communication near Lokeren. The Belgians there fought with great determination, but they were gradually pressed back by numbers.

Evacuation of the City.

In these circumstances the Belgian and British Commanders decided to evacuate the city.

The Retreat.

The British offered to cover the retreat, but General Deguise desired that they should leave before the last division of the Belgian army. After a long night march to Saint Gilles the three naval brigades entrained.

Two out of the three naval brigades arrived safely at Ostend, but the bulk of the first naval brigade was cut off by a German attack north of Lokeren, and two-thousand officers and men entered Holland in the neighbourhood of Hulst and laid down their arms in accordance with the laws of neutrality.

The retreat of the Belgian army was successfully accomplished. The retreat from Ghent onwards of the Naval Divisions and the Belgian army was covered by strong British reinforcements. Naval armoured trains and heavy guns were all brought away.

The naval aviation party returned safely to its base and protected its armoured cars.

Plight of the Refugees.

Scores of thousands of the population of Antwerp are streaming westward from the ruined and burning city.

Safe Arrival at Ostend of British and Belgian Forces.

LONDON, October 11.—(6-10 A. M.)—

A telegram from Rosendal states that the main British and Belgian force with King Albert has reached Ostend safely.

Belgian King Wounded.

Refugees state that King Albert is wearing his arm in a sling.

The Queen in London.

It is reported that the Queen of the Belgians has arrived in London.

TELEGRAMS.

Belgian Precautions.

The Belgians themselves burned the oil-tanks at Antwerp, and they also destroyed all petrol and burned the granaries and other warehouses likely to be useful to the enemy.

Capture of the City Little Advantage.

In view of the Belgian army's escape it is believed that the capture of the city will be of little military advantage to the enemy in the great operations which are now proceeding. It is even possible that the liberation of the Belgian army to join in them will be of advantage to the Allies.

A German Communique.

City Evacuated Before Capture.

LONDON, October 11.—(12-20 P.M.)—

AMSTERDAM.—A German Communique says:—Antwerp was evacuated by the British and Belgians before the Germans entered it. Pourparlers for surrender were conducted with the Burgomaster. The number of prisoners cannot be estimated. We took enormous supplies.

German Commander Honoured.

The Emperor William has awarded the "Decoration du Merite" to the German Commander General Baseeler. The latter has issued the following proclamation:— "Citizens' property will be spared if they refrain from hostility. All refractions will be punished according to the laws of war and may lead to the destruction of your beautiful city."

Belgian Resistance.

Magnificent.

ALLAHABAD, October 11.—

The "Pioneer's" London correspondent cabled on the 9th:—

The Belgians' resistance at Antwerp is reported to be magnificent. The Germans' claim to have captured the whole of the artillery of the outer defences is without foundation.

Damage to Antwerp Not Serious.

LONDON, October 11.—(6-5 P.M.)—

The damage to Antwerp is not very serious. The Germans used sharpnel. In view of the lack of petrol in Germany the emptying of the tanks in Antwerp has caused much disappointment to the invaders.

Heavy German Losses.

Advices from Brussels state that the Germans lost heavily in the siege operations. Five trains of the wounded, composed of forty wagons each, passed through Brussels.

Burgo-Mater Appointed.

Freiherr Von Der Schultz will administer Antwerp with Burgo-Master M. Vos.

On the Eve of Antwerp's Fall.

The Times' Opinion.

ALLAHABAD, October 11.—

The "Pioneers" London correspondent cables:— A "Times" leader written on the eve of Antwerp's fall, asserts that it would have little direct effect on the present military situation. It would release for field service an equal number of troops on either side. The Germans at best only obtain an empty seaport from which they can maintain no communication with the outside world. The sole advantage would be the protection of their flank when the time comes to drive them out of the Belgium. The beginning of that process is probably very near.

GERMANY.

Twenty German Bombs on Paris.

Three Killed and Fourteen Wounded.

LONDON, October 11.—(5-50 P.M.)—

PARIS.—Two German aeroplanes dropped twenty bombs here to-day. Three persons were killed and fourteen wounded, mostly in the Rue Lafayette and the Faubourg Saint Antoine. One bomb fell on the roof of Notre Dame and another in the adjoining Square. Both failed to explode. The French aviators are pursuing the Germans.

The German Position

ALLAHABAD, October 11.—

The "Pioneer's" London correspondent cabled on the 9th:—The Germans have again strengthened their right in a desperate effort to keep their flanks intact. The centre is correspondingly weaker.

AMERICA.

World's Cotton Markets.

Situation Discussed at the Conference.

LONDON, October 11.—

WASHINGTON.—The condition of exchange between England and United States, and the situation of the world's cotton markets, will be discussed at the approaching conference of the American Treasury Officials and Mr. Basil Blackett, and Sir George Paish who is proceeding to America, at the invitation of the

TELEGRAMS.

Secretary to the Treasury. It is understood that Mr. Blackett and Sir George Paish will also meet next, the Federal Reserve Board which will possibly render it unnecessary that the Americans ship a large part of the fund of hundred million dollars worth of gold which was raised in America to help and solve the Foreign Exchange situation.

Montenegro.

Montenegrins' Hardest Battle.

Heavy Austrian Losses.

LONDON, October 11.—

CENTENJE. The Montenegrins surprised twenty-thousand Austrians marching in a column endeavouring to cut off the Montenegrins before Sarajevo. In the first days fighting the Austrians lost 1,500 killed and wounded, and retreated on Kalinovik. On the second day the Montenegrins inflicted losses of 500 killed and wounded and took many prisoners and much booty. This is the Montenegrins hardest battle.

ITALY.

Minister of War Appointed.

LONDON, October 11.—

ROME.—The King has appointed General Zuppelli to be the Minister of war.

INDIA.

Funds for Indian Soldiers.

A Letter from Sri O'Moore Creagh.

ALLAHABAD, October 11.—

The "Pioneer's" London correspondent cables:—Sir O'Moore Creagh writes to the "Times":—In recent years official provision for warm clothing and other necessities for all overseas expeditions from India has been ample. The efforts of well-wisher of the Indian soldier should be directed to aiding the wounded men, widows and orphans. Funds should be sent to the Adjutant-General, India, for distribution through Commandants, Depots, and recruiting Officers as soldiers are of a class who resent charity but are willing to accept help from known and trusted friends.

Recruiting.

The Regiments are now raising their 14th Battalions.

AFRICA.

The Attack at Gazion.

Enemy Pursued for Three Miles.

SIMLA, October 11.—

The following is the Secretary of State's cable to the Viceroy despatched at 12-5 last night:— The following telegrams has been received from the Governor of East Africa Protectorate. The enemy attacked our position at Gazion. In the counter-attack we met heavy fire at close range. The enemy was pursued for three miles and left the arms and ammunitions on the ground. Indian Troops casualties are, one Indian officer severely wounded and four sepoys wounded. On receipt of further information it will be telegraphed to you.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

British Goods in German Vessels.

Important Pronouncement by Government.

SIMLA, October 10.—

The following Press Communique has been issued:— The Government of India are advised that the following is the position with regard to goods shipped by British merchants on German vessels which left the port before the outbreak of war. Where the goods have been consigned to British or neutral ports and it is proved that they are not contraband of war destined for the enemy, they may be released at the instance of the owner by the officer of the Prize Court before which the captured enemy vessel has been brought. Where however the goods have been consigned to a person in an enemy country, they would not be immune from confiscation or be released unless it were satisfactorily proved from the documents that they were shipped at the risk of the consignor. Where they were sent at the consignees risk although the British vendor was unpaid the property would legally have passed to the enemy subject and would be therefore liable to confiscation as enemy property. In such cases the Prize Court might be asked to condemn the goods which would then vest in the crown and the crown could thereafter of its bounty release the goods if it thought fit to the British

TELEGRAMS.

consignors and give them a good title the consignors could probably appear in the prize proceedings and urge their equitable claims to the Crown's consideration. If the goods were released without a decree of condemnation the result would seem to be that the British claimants would not have a good title since the property would be the consignees.

The Viceroy's Son Honoured,

For His Ability and Gallantry.

SIMLA, October 11.—

The Viceroy has received the following telegram from His Majesty the King Emperor:— "I have had great pleasure in conferring distinguished Service Order on your son for the ability and gallantry in reconnaissance under great difficulty and machine gun fire on three successive days when he was severely wounded. Glad to say he is progressing satisfactorily.—George R and I.

BOMBAY.

Economics and Sociology.

A School of Research To be Maintained.

BOMBAY, October 11.—

The Bombay University Senate has approved the proposal of maintaining a University School of Research in Economics and Sociology from the annual grant of Rs. 12,000 offered by the Government of India.

The Prime Ministership of Indore.

Sir Narayan Chandravarkar Resigns.

BOMBAY, October 11.—

It is stated that Sir Narayan Chandravarkar has resigned the Dewanship of the Holkar's State, Indore. On retirement from the Bench of the Bombay High Court, Sir Narayan had accepted the appointment in April 1913, on a salary of Rs. 5,000 per month.

Settles At Bombay.

BOMBAY, October 11.—

Sir Narayan Chandavarkar has come to his home in Bombay, having resigned his position as Dewan of Indore.

The P. and O. "Maloja."

The P. and O. "Maloja" homeward bound arrived here from Australia on Saturday morning and she will sail this afternoon for London with the Indian mails.

PUNJAB.

The Punjab Musical Association.

Ordered to be Wound up.

LAHORE, October 10.—

Justice Shadi Lal to-day passed orders for the compulsory winding up of the Punjab Musical Association, Limited, of which Doulat Rai of the Hindustan Bank was Managing-Director.

UNITED PROVINCES.

The Meerut Bank Robbery Case.

ALLAHABAD, October 11.—

In Meerut Bank robbery case on 8th principal witness examined was Musammam Halima, wife of Muhammad, Ex-Chaprasai who deposed to actual opening of covers by Wali Muhammad and Abdul Samad in former's quarters in Bank compound and extracting of half notes. She stated that these were first concealed in hole in wall which was plastered over with mud and shortly afterwards taken away by Wali Muhammad, accused. The case was then adjourned till 22nd instant.

South India.

A Unique Fancy Fete.

In Aid of the Madras War Fund.

COONOR, October 11.—

A unique fancy fete organised by the children of the Cordite Factory in aid of the Madras War Fund took place last evening at the Factory Institute ground which presented a gala appearance with numerous arches erected under the direction of Mr. Dale. There were various side shows the striking one being a target with a figure entitled "William the Weed". A large gathering mustered and attempted to knock out the eyes of the figure. Motor cars bearing loyal flags with inscriptions of "Joyous ride from Berlin to Vienna," conveying spectators for a nominal sum went round the Cordite hills. The proceedings was made lively by the band of Lawrence Memorial School. Colonel Babington in requesting Mrs. Hamilton to declare the fete open, remarked that its object was not only to assist War Funds, but also to impress the minds of the juveniles with loyalty. The fete wound up with a concert the principle artists being juveniles who were all carefully trained by Mrs. Fitzgerald and Mrs. Adams. Financially too the fete proved a success.

అమృతాంజనము AMRUTANJAN.

అమృతాంజనమునకు సాటియైనదండ అమృతాంజనమే.
అమృతాంజనపు జగత్ప్రభావతీవలన దేశమునందంతటను
అమృతములు అంజనములు వెలసినవి.

ప్రతియంటను నుండదగిన చక్కనినుందు. చక్కనిడబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బా 1-కి 5-4-0.

రాగపురవస్తువ్యవస్థన శాలయం దియ్యబడిన పతకము.
గొప్పగొప్పవాణివలనను గొప్పదాక్ష్ట్యపులవలనను
మోగ్యతాశత్రులు పొందినవి.

వారమునకు వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
ప్రతిదుకాణమునందును చిక్కగలదు.
పంచభాషి చీటిని చూచుకొనిన మోసముండదు

అమృతాంజనము
తలనొప్పల మాన్పును.
వాయువుపోట్ల జాపును.
పార్శ్వపు నొప్పల
జార దోలును.
ఉబ్బినమునకు ఉత్తమము.
వాపులను ఖండించును.
అమృతాంజనమును కొననివారు లేరు.
వెల స్వల్పము ! ఫల సుధికము !!

అమృతాంజనము
బెణుకుల బేధించును.
దగ్గును తగ్గించును.
దురదను దొలగించును.
తేలుబాధను తీసివేయును.
గాయము వుండకు
ఘనమయినమందు.
అమృతాంజనము జగత్ప్రసిద్ధిగాంచినది.
సువాసన గలిగియుండును.

వ్రాసిన కేట్లాగుచితముగా పంపబడును. అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల చిక్కగలదు.

దంతచూర్ణము

పంటినొప్పలకు మంచి పోషము. సువాసన
గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.
డబ్బా 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి

నొప్పిగలచోట దూచిని మందులోతడిచి
పెట్టిన నొప్పినివెంటనేమాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్ని మాంద్యము,
మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.
25 మాత్రలుగల డబ్బా 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికీతైలము

చిన్న పిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము
నాలుగుపూటలరాచినతప్పకవనిచేయును.
డబ్బా 1కి వెల 0-3-0 అణాలు

పగుళ్ళకు తైలము.

అజీర్ణము, అజీర్ణములు, చర్మము,
కారకమువలనను కీతగాలివలనను పగిలిసిరు
కారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును.
ఈతైలమును రాచిన పగుళ్లమూని జలపో
యి మంచిచర్మము రాగల్గును. పగుళ్ళకొ
ప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము.
వెల, డబ్బా 1-కి రు. 0-6-0. డి. పి. వేసు.

మోహిని తైలము.

మెదడుకు, కడుకుచలువచేయును. వెం
క్రమకలు నునుపుజేయును. కురులు పెరుగును.
5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన ఆసవమునద్ద చర్మము
లావుబాణమొలలుచున్నది యెంత బాధగలు
గును. డబ్బా 1కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మూత్రము.

కలరాతగిలినవెంటనే ముంగతిమట ఆవ
శ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.
12 మాత్రలు డబ్బా 1కి వెల 0-6-0

శేలు మందు.

ఈ మందును కుప్పనచోటరాచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియంటను నుండదగినది.
సీసా 1-కి వెల 0-8-10 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు.

భాతుపుష్టికి, జలమునకు, రక్తవృద్ధికి,
కీకీ, క్షేణజాయధము.
20 మాత్రలుగలడబ్బా 1కి వెల 1-0-0

రోమహరి.

ఈధన్యమును నీటితో గట్టిగా కలిపి
పట్టించిన, రోమములు పెండు విమలముల
లో మొదలంటు భాలిపోవును. దీనివలన
చర్మము నలువెక్కును. మంటయుండదు.
డబ్బా 1-కి రు 0-8-0 డి. పి. తో 0-12-0

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగుగడ్డి, కరడ, రసి
కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు
డబ్బా 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

బ్యరహరి.

చలిజ్వరము, పుణ్యజ్వరము, మ్యజ్వరము
మొదలగునను సైజ్వరములకువిశేషవిధము
సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

చుండుకు నూనె.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టరా
లుట, జల, గోకుడుపుట్టు మొదలగునవి
మానును. దీనివలన వెల్లమకలకు హని
గలుగక చక్కగ, బెరుగగలవు.
సీసా 1-కి 0-6-0 డి. పి. సహా 0-10-0

కర్ణశూలహరి

పి, పి బొట్టను చెవిలోపొడిచిన బాధగల్గును.
మంటయుండదు. త్వరతో మాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-3-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖసౌగి మాత్రము.

కొడుకు ననామేమానులకు ఈమాత్ర
లు బాగుగ పని చేయును. పిండు కినుచు
పుండువడిన చోట తైలమును రాచువల
యును. ఇది రక్తవృద్ధికి గోరాలక హ
న్యమాలకు కూడ చ
20 మాత్రలుగల డబ్బా

అమృతాంజనము ది పో. తి

అమృతాంజనము దీపో, ధేరి రోగ బాంబాయి.